

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmegtelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára **15 kr.**

A nyiltérben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANITO-EGYESÜLET“-NEK

HIVATALOS LAPJA.**MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.****HIRDETÉS DIJJA**

hivatalos hirdetéseknel:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy díszbetűkkel vagy körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden négyszög centim. után 3 kr. számítottak.

Állandó hirdetéseknel kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

A szegény-ügy.

— Két cikkely. —

I.

„Dimidium facti, qui bene coepit, habet“, — Horatius e mondását veszem kiindulásom alapjául, midőn a szegényügy szolgálatára vállalkoztam. E kérdés körül csoportosuló közgazdasági s szociál-politikai érdekkörök terén intézményeink sorrendjében, fájdalom, még csak üres lapot találunk.

A fenti okból nyilvánvaló, hogy a szegényügy iránt való érdeklődés pozitív célja ma még alig lehet egyéb, mint arra törekedni, hogy eljussunk a „kezdethez“.

E célból feladatomból tüstem mindegyik előtt megismételni azokat az érveket, melyek segítségével a szegényügy szociál-politikai és közgazdasági jelentősége ki-domborodik; óhajtom, hogy ezeknek az érveknek a mérlegelése után megérlelődjék bennünk s általunk az intéző tényezőkben azaz elhatározás, hogy a szegényügy érdekében immár valamit tennünk kell. Óhajtom, hogy ez az elhatározás legyen szilárd — Horatius említett mondásának megfelelő, mert ez után, úgy hiszem, hogy a további haladás soká késni nem fog.

A továbbiakra szükségeseznek tartom, hogy mint minden nagyobb alkotásnál tesszük, ebben az esetben is határozzuk meg előre azokat az alapelveket és szabályokat, melyek által a teendők útja pontosan ki legyen jelölve.

Közegészségügyi és községi törvényeinkben kérdésünket lényegileg felölelő intézményeink nincsenek. Nevezett törvényekben az alap gondolat helyessége mellett a keresztülvitelre szánt részletek egészen hibásak; 1-ször, mert annak jogalapja a humanitás sovány mértékére van szabva és 2-ször, mert a szegényügy nem mint

országos szociál-politikai kérdés, hanem mint községi vagy törvényhatósági lokális érdek van megjelölve.

Ezzel ellenkezőképp szerintem is a szegényügy megoldása elsőrendű állami feladat, a mibe az egyesek s a társadalom jólékonysága az államot támogathatja, de magát a kérdést meg nem oldhatja.

A fenti okból a szegényügy, mint egy országos szociál-politikai kérdés, csakis országos keretben lehet megoldást; ellenesetben lényegének szolgálatát téve nem lesz.

Szükséges tehát egy oly rendszert felállítani, melynek alapjául a jelzett fel-fogás szolgáljon.

Ezek előrebocsátása után fordítsuk figyelmünket azokra a jelentősebb alapelvekre, melyek segítségével a szegényügy lényegét áttekinthetjük s a jelzett szellemben mérlegelhetjük.

Az élet terheivel való megküzdésre leghatalmasabb rugót a fajfentartás ösztöne szolgáltatja. A létért való harcban az embert is ez az ösztön hajtja előre vagy hátra a körülmények szerint. Ez azonban legtöbb esetben nem a szerencse szeszélyes játékaiól függ. Tapasztalat szerint a nemzetek harcában mindig a szellemi és testi fejlettség képezte a döntő alapfeltételeket.

Miután az élettan szerint általában csak ép testben lehet ép lélek: nyilvánvaló, hogy egy nemzeti életre alkalmas társadalmat csak oly emberek tömege alkothat, kiknél csak oly emberek haladásra való törekvés mellett a test egészséges fejlődésének anyagi feltételei is megvannak.

Ellenkezőképp a testi tekintetben visszamaradt nemzetek hova-tova a szellemi haladásra is képtelenné válnak; nemzeti jellegüket elvesztik s elvesznek a népek tengerében.

A fentiekből nyilvánvaló, hogy mindazok a kártékony tényezők, melyek az egyes

ember egészségi vagy testi fejlődésre hátrányosan hatnak, egyszersmind az állam életének lassan, de annál biztosabban ölmérgét képezik.

És viszont mindaz, mi az egyes honpolgárnak testi és ezzel szellemi erejét is biztosíthatja, az államélet sorsát teszi kedvezővé.

Kétségtelen tehát, hogy közgazdasági törekvéseinkben annak az iránynak kell érvényre jutni, melynek segítségével az egyes polgárok vagy osztályok vagyona ránya, a legnagyobb szélsőség dacára is, abban feltétlenül összhangba hozassék, hogy a test épségéhez szükséges anyagi eszközökkel mindenki rendelkezék.

Hol az nem így történik, ott a kevésbé szerencsés osztályok az egészség alapfeltételei valamelyikében hiányt fognak szenvedni s így e miatt úgy testi mint szellemi tekintetben visszafejlődnek, illetve képtelenné válnak arra, hogy az állam hasznos tagjaivá legyenek. — Hogy pedig ez osztály növekedésével megfordított arányban fog állani az állam életrevalósága; az a fentiekből nyilvánvaló.

A második figyelmet érdemlő körülmény, melylyel a szegényügy kérdésénél multhatatlanul számolnunk kell, a következő természeti törvény: „A születés mindenkinél jogot ad a megélhetésre.“

Ez az ő jog hajt mindnyájunkat az élet küzdelmeire. Ha abban célt érhetünk, megbarátkozunk a társadalom rendjével s mint annak hasznos tagjai folytatjuk tevékenységünket.

A célját tévesztett szűkölködő ellenben megélhetésének gátjait nem egyéni gyarlóságaiban, de legtöbbször magában a társadalom szervezetében keresi s ha más-ként célt nem tud érni, törekszik azt lerombolni.

Az ily egyének, eldobva a vallás-er-

telatlan környezetéből. Egyszóval egész figyelmünk a kétségbeesett féltés béna, tehetetlen fájdalomával Matilden összpontosul. Aki erre a szerepre vállalkozik, kettőre lehet készen. Ha vállalkozott, sajnálni fogjuk azt a szánalmat, melyet Matildeért ő rá pazaroltunk; ha be is töltötte: belopja, bevési, beeszi magát Matildéja szívénekbe.

Gazdy Arankát nem fogja egyhamar elfeledni az ujhelyi közönség.

Azok előtt, akik nem látták őt Matilde szerepében, talán élmélygősnek is tűnik fel, visszatetszik, hogy ismételtelen külön teret szentelünk neki e lap hasábjain, de vele foglalkozni nem időpazarlás, érdemes. Az *Echegaray* Matildéja nyílt, egyenes, őszinte; a *Gazdy* Aranka alakítása is őszintén igaz. Nem is játék az, hanem a Matilde küzdelmét lelke mélyén átélő leány forró lehellete. Cselekvésének rugói nem a költő kezével kiszabott jelenetek, hanem a benső világában megolvastott érzések, vergődő indulatok. Bensőséggel teljes annyira, hogy őszinte heve telteng a határokat. Egész lelkét akarja belevinni már a megjelenő Matildéba, mi által jó akaratu tulbuzgalmából tévedésbe jut s a néző nem tudja megérteni izzó lelkének előlegezett, erősebb lüktetését. Innen származnak az első felvonás merész tulzásai. A szem a lélek tüköre. Az elmélyedő, kutató szemek sokat mindent kifejeznek, de a téveteget keresés meggyorsított kutatása megállapodás nélküli sürű egymásutánban: már szemforgatás, a mi a kellő mérsékleten kívül, a plasztikai szépség rovására is feljegyzendő. Pe-

TÁRCA.

Tavaszdal.

Itt van újra a kikelet
Ez a pajzán örök gyerek
S fünek, fának, merre jár, kél,
Büvös-bájós dalról regél.

Meghallgatja a csalogány
Ültében a eserje bogán
S tova zengi a bájós dalt,
Melyet a kis gyerek sugallt.

Erre aztán porban, légben,
A magasban, a mélységben
Megmozdul az ősi erő
S szerelemmé lesz a szellő.

Mikor aztán minden dalol
S nyüzsgés támad a lomb alól,
Tova megy az örök gyerek,
Hogy elhínté a szerelmet.

És a merre lába eljár
Főlindul a borus határ
S még a félholt is rá nevet:
Olyan kedves ez a gyerek.

(Szeged.)

Sassi Nagy Lajos.

Matilde.

— A „Zemplén“ eredeti tárcája. —

Virágot látni zúgó árba, gyöngye nőt az élet forgatagába: a lelki izgalomnak oly tápláléka, mint lángnak a hűvös fuvalom. A sziklák nem féltjük a harsogó haboktól, azok sziklák maradnak a szilaj görgetéstől megtöredezve is. A férfi lelkét erejének tudatában kísérjük szemmel, mikor hareba száll, meg vagyunk győződve, hogy rá nézve még a bukás is felemelő s ez a tudat minket is felemel. Nem így nézzük a nőt: a nőért, a gyöngéért, a virágért remegünk, reszketünk. Talán az az oka, hogy *Echegaray* nagyhatású darabjának a végén, a költő igazságszolgáltatása dacára is, marad fenn valami fájdalom utórezdülése a szívnek s úgy érezzük, hogy kibékülésünk, megnyugvásunk nem teljes. Már elesitelnak érzéseink, elmosódnak az események körvonalai, de egy alak még mindig velünk van, előttünk lebeg: *Matilde*. Ez a magára hagyott leány küzdelmében, sorsában visz, von, ragad magával ellenálhatatlanul, szinte oda kívánjuk dojni magunkat is abba a sorvasztó állapotba, amelyben ő él, aminek neve vergődés.

A békötött szemü elfogultság nem látja őt tisztán, de mi látunk s a kötetlen szemü igazság reszketve kíséri a becsületes nyíltságot a s ima képmutatással való egyenetlen harcában. Szeretnénk olykor belemarkerni a cselekvésbe, ideges izgatottsággal igazítanók szinte szálait, majd a tettetés felett érzett boszankodás koserü dühében szeretnők kiragadni a védtelent mál-

köles alapot, lépten-nyomon összeütközésbe jönnek az állam törvényeivel, annak rendjével.

A nélkülözö ember, míg magát védtelenül érzi, előbb csak lop, ellenben később csoportokba verődve, rabol és pusztít.

Bűnös és visszas e helyzet a társult viszonyok szemüvegén át tekintve; alapjában, azonban ha indokát a fenti körülményben leli, az említett természeti törvényben rejlik létjogosultsága, mert a cselekvésnek legerősebb rugója a test épségéhez szükséges anyagi feltételekben való nélkülözés. E tudatban, illetve érzésben élet-halálharca kél bármely állat s így az ember is, mert az ön- és fajfenntartás ösztöne — a természet eme legkiválóbb törvényének lényege — azt úgy is követeli.

Módosul e törvény a társult viszonyokban, megszűnni azonban nem fog soha s érvényre jut mindig, valahányszor a fajfenntartás jelzett szüksége azt igényli.

E körülmény számbavétele után világosan kidomborodik a szegényügy jelentősége; mert míg az elmondottakból nyilvánvalóan megérthető, hogy az állam tartóssága, életrevalósága az állampolgárok egyeseinek fizikai és szellemi erejével tart lépést: addig az utóbb körvonalazott természeti törvény szelleme kétségtelenné teszi, hogy társult viszonyok mellett egy társadalom békés rendje csak úgy maradhat meg, ha a test legszükségesebb anyagi feltételeivel átlag mindenki rendelkezik.

Ez pedig más szóval azt jelenti, hogy a nélkülözö szegényekkel való kiváló foglalkozás a társadalom legelső kötelessége.

E kötelességet az államélet szempontjából erénynek, humanizmusnak keresztelni már elvi okból sem szabad; ellenkezésképp minden félreértés elkerülése céljából legyünk tisztában azzal, hogy a szegényügy rendezésével az államnak és önmagunknak tartozunk.

Ez tehát nem humanizmus — mit csak egyesek gyakorolhatnak — hanem egy kikerülhetetlen oportunitás, egy formális önzés, minek végrehajtása nélkül nemzeti életünk erejét tartósnak nem tudhatjuk, mert közgazdasági törekvéseink közepett egyoldaluan jártunk el, szociál-politikánk szelleme rossz volt.

De másrészt azt sem szabad szem elől téveszteni, hogy egy társadalom morális ereje az által érheti el legnagyobb fokát, ha a kozmopolitikus szellem teljes kiküszöbölésével, abból egy tiszta nemzeti állam képes kijegesedni; ennek pedig leg-

dig egyébként e tekintetben *Gazdy* Aranka egész tökéletes. Arcával egész lénye kifogástalan, kedves összhangban van. Lelkének, a mennyiben pedig e lelket arcán ülni látjuk, tehát arcának viharára ép úgy mozdul egész termete, mint e lágyabb vagy erősebb légmozgástól, a szellőtől vagy szétlőtől meglebbentett levél után imbolyog, hajlik a vékony finom ág.

Az első felvonás szertelensége e téren is nyomokat hagyott; ingadozott a testi és lelki egyensúlynak biztosságot igénylő mérlege. Hiába, a meglevőnél több erőt, több lelket vinni be a megindító eseménybe, mint a mennyi tulajdonképpen benne van: egyenlő a valószínűség hiányával. A néző előtt a szálak csak most bontakoznak; amit az előzményekből, a háttérből ismerünk, nagyon kevés, nem tudunk egyszerre fölemelkedni, hogy úgy mondjam, hozzázani a művésznőhöz.

Nem vagyunk a kákán csomót keresők egyedül azért tettük meg ezeket az észrevételeket, hogy a *Gazdy* Aranka nemes művészetében nem akarunk látni egy parányi árnyat sem; azért, mert ő született tehetség, aki nem veszi rossz néven, ha a parányiságokra, melyeket nagy lelke meg nem lát, rámutatunk.

Ha valljuk azt, hogy az első felvonásban nem volt ment némi túlzásoktól, a mi azonban alaptosza korántsem esapott, valljuk, ezerszer valljuk, hogy mindvégig fénylett, ragyogott, tündökölt.

Valljuk, hogy tehetsége nem kicsiny ére, vékony erecske, hanem valódi szinarany. Sokoldalúság, mélyeségs benség, igazság, élethűség az ő

első alapfeltétele éppen ott rejlik, hogy a szülőföld röge őt egy oly nemzettesthez fűzi, melynek állami szervezetében a politikai egyenlőség mellett mindenkinek eréhez mérten arányos rész juthat azokból az anyagi feltételekből, mely a test épségének biztosítására szükséges. Ebből kifolyóan pedig másrészt abban a megnyugtató tudatban élhet, hogy magát a társadalom összgépezetében egy hasznos tagnak érezhesse.

E tudat az egyeseket bár elfogulttá teheti sokszor, de másrészt annak megnyilvánulásában a nemzeti erőnek legbiztosabb mérlege leendő mindig.

A „romanus sum civis“, a „furor teutonicus“ s ezekhez hasonló fogalmak mind e tudatnak szülöttjei.

Állami erőnk nagyságát tehát azzal is biztosítjuk, ha a jelzett tudat nálunk is a polgárság minden osztályát kivétel nélkül áthatja.

Az elmúlt évezred története megtanított arra, hogy e tudat lankadásával állami létünk ismételve vészes lejtőkre került, honnét, mondhatni, a gondviselés keze sokszor a legvégső órában szolgáltatott hazánknak szellemóriásokat, kik fel tudták rázni a közszellemet, ha nem is a közjólét, de a közszükség és közös szenvedések árán.

Egy külső ellenséggel szemben a közös szenvedés, a közös nélkülözés hatalmas rugót képezhet a polgárok hazafias közérületének megteremtéséhez s erre valóban a múlt évezred történetében a legjobb példát államunk szolgál; az új évezred mai előrehaladottabb viszonyai közepett azonban egy békés fejlődés korszakában egy vagy más osztálynak szegénységsszülte insége mindig a hazafias közszellem megrontója leendő.

Gondoskodni kell tehát arról, hogy a nélkülözöök osztálya a mi államunkban is, hol a megélhetés legszükségesebb anyagi feltételei mindenki részére bőséggel kijuthatnak, mentől kisebb legyen.

Gondoskodni kell arról, hogy a vagyonosabb osztály feleslegéből a nélkülözök legelemibb szükséglete minden esetben biztosítható.

Szóval a társadalomnak az államhatalommal vállvetve kell a szegényügyet rendezni, nem humanizusból, de szigorú kötelességből.

Ha a szocializmus átkos szélsőségei hazánk egyes vidékein sárkányfejeiket ki sem dugták volna, az egyébként előrehaladottabb, de szociálpolitikai szempontból nem helyesen vezetett államok példáin

nagy figyelemre méltó alakításának jellemző vonásai. Nem fest, de tesz; nem szenved, de szenved; nem keresi a kifejezésre a külső formákat, azok szívéből fakadnak. Az éles megfigyelés észrevehette, hogy hatalmas jelenete után Enrikétával, mikor kijelenti, hogy az Fernandónak neje nem lehet, egy pár elfojtott köhögést hallatott. Így látszóan csekélyesség ez, de lélektani szempontból jelentős horderejű. Az előtörő indulatoknak, a bennséjében végbe menő forrongásnak egy nyilvánvaló jele az. Félre ne értezzünk. Nem a következményre teszszük a sulyt, hanem a következmény előzményére, mint a valódi művészet egyik gazdag forrására. Ilyen szempontból *Gazdy* Aranka csaknem páratlan a maga nemében, a ki, míg játszik, önmagát, lelkét emésztí, egész szervezetét teszi erős próbára.

A ujhelyi közönség elég sokat ad a maga izlésére, nem engedékenységgel méri az ítéletét. És ezt a méltán nagy igényű, előkelő műízlésű közönséget *Gazdy* Aranka megnyerte, meghódította, mondhatnám: lebilincselte a maga részére.

Ha egyik fővárosi lap *Echegaray* drámáját nagy nyereségnek tarthatta a Nemzeti Színházra, abból a szempontból mert tragikáját hozzá illő szerephez juttatta, — mi nyereségnek vallhatjuk a színművészet számára a mi Matildénkat: *Gazdy* Arankát.

—17—

okulva, a józan előrelátás is elhatározásunkra döntően hathat e tekintetben, hogy e kérdésben komoly elhatározásra jussuk.

Adja a Mindenható, hogy úgy legyen!

Novák Endre dr.

Nők a szocializmus ellen.

A Bodrogközön társadalmi uton mozgalom indult meg a szocializmus ellensúlyozása s okainak megszüntetése céljából. Gróf Mailáth Józsefné, báró Sennyey Béláné és báró Sennyey Miklósné együttes meghívására e hó 6-án a Bodrogköz hölgyeinek színe-java jelent meg Király-Helmecen, hogy egy társadalmi akció felett tanácskozzanak s általánosságban megállapítsák azon módokat, melyek hivatva lesznek a Bodrogközön, a népnek vallásos és erkölcsös irányban való művelődésre befolyást gyakorolni.

Gróf Mailáth Józsefné a női értekezletet a következő beszéddel nyitotta meg.

Tisztelt Értekezlet! Mindenekelőtt engedjék meg, hogy szívem mélyéből köszönetet mondjak mindazoknak, kik nemes szívük sugallatát követve, kegyesek voltak felhívásunkra itt megjelenni.

Előttem igen kedves kötelességet teljesítek még, midőn felemlítem, hogy özv. báró Sennyey Pálné ő excellenciája, páratlan, szeretreméltó modoránál, magas szellemi tehetségénél és dús tapasztalatainál fogva, lett volna első sorban hivatva arra, hogy a mozgalmat megindítsa, amely mozgalom okát és módozatait lesz szerenésém alábbiakban felsorolni. De miután családi körülmények ő excellenciáját legnagyobb sajnálatunkra távol tartják, bátorságot meritvén azon tudatból, hogy ő buzdított bennünket ezen fontos kezdeményezésére és minden kitelhető módon támogatni fogja törekvéseinket, megtettük az első lépést ama cél felé, melyet elérni óhajtunk.

Adja Isten, hogy ezen óhajunk mielőbb beteljesedhessen!

A szocialisztikus mozgalmak alatt volt alkalma mindenkinek tanulmányozhatni, hogy mi tette a népet annyira hiszékenynyé, mik voltak főképp az okai annak, hogy oly gyorsan terjedt a veszedelem.

Egyik főoka volt a nép tudatlansága, a másik az evvel járó hajlam, minden bolond és lehetetlen dolgot részint saját maga eszéből kigondolni, részint meghallgatni és tovább adni.

Ebből következik az égető szüksége a nép felvilágosításának. Alkalmat kell neki nyújtani, hogy jó könyveket olvashasson, hogy ezáltal elméje és szíve nemesedjen, hogy idővel megtudja különböztetni a jó könyvet a rossztól, megtanulja szeretni az előbbit és kerülni az utóbbit.

Ha a jó könyv gyakori olvasása által ismeretessé vállanak előtte a valódi keresztény élet kötelességei, ha megtanulja szegénységét keresztény módon elviselni, vagyonkáját becsülettel kerestet által fentartani és gyarapítani, belátja majd azt is, hogy egyenlőség itt e földön nem létezhet, hogy a vagyonosabb osztály nem azért van, hogy az ő vérét szíjja, de sőt ellenkezőleg, az ő megélhetéséhez szükséges, mert egyrészt munkát ad neki, másrészt miveltsége, felvilágosodottsága által segíthet a szegényen jó tanácsával is.

Idővel ki fogja a jó könyv irtani szívéből azt a mélyen belevéselt gyűlöletet és bizalmatlanságot, amelylyel minden ural szemben viselkedik, szeretni és becsülni fogja mindazokat, akik ezt magatartásuk által kiérdemelni fogják, tanácsukat fogja kikérni és akkor nem lesz az alprófétáknak és lelketlen izgatónak kész áldozaja, sőt ellenkezőleg távol fogja magát tartani az eféle mozgalmaktól, mert tudni fogja, hogy ez az ő boldogságát előmozdítani nem képes.

Ez a kép, amit előttük kitartam, hosszú évek fáradságtalan önfeláldozó munkájának lesz csak eredménye és ki lenne leginkább hivatva e munkát megkezdeni, folytatni és célhoz vezetni, mint a nő, kit az uristen végtelen bölcsességében arra teremtett, hogy szenvedjen, türiön — és szeressen.

Engedjék meg tehát, hogy önökhöz forduljak, kiknek szívük bizonyára elszorult e szegény félrevezetett bodrogközi nép láttára, amint napról-napra volt alkalmunk érezni és tapasztalni, hogy terjedt mindinkább köztük ezen lelki betegség, melyről mi előre tudtuk, hogy vesztükre lesz, és amelytől ők szegények annyit jót vártak.

Hiszem, hogy ninesen közöttünk egy sem, aki szívvel-lelékkel ezen Bodrogközöt és népét nem szeretné és épp ezért teljes bizalommal fordulok önökhöz és kérem, hogy csatlakozzanak hozzánk, forrjanak egybe velünk. Tegyük magunkévá ezen fontos ügyet, amely által nemcsak a nép jólétét és boldogságát, hanem a saját magunkét is fogjuk előmozdítani; mert bizonyára éreztük mindannyian a múlt hónapok-

Folytatás az I. mellékleten.

ban, milyen kínos helyzet az: egy felbőszített és lélevezetett nép között élni és ennek sem eszére, sem szívére nem hathatni. — Köztünk és ő közöttük látni azon válaszfalakat, melyet a bizalmatlanság és a szenvedélyek féktelensége majd oly nagyra emelnek — ha nem segítünk rajta — hogy utóbb ezt lerombolni, lehetetlenségé fog válni.“

Ezután az értekezlet az egyes kitűzött pontokat vette tárgyalás alá. Köszönettel vette tudomásul, hogy a népkönyvtárak alaptörvényének javára f. é. május hó 18-án rendezendő hangversenyt a Bodrogközi Kaszinó Sennyei István br. elnök közbenjárására a nagy terem átadása és egy rendező-bizottság alakítása által elősegíti; általános helyesléssel találtatott a grófnő azon indítványa, hogy a hölgyek a hangversenyen, tekintettel a jótékony célra is, minél egyszerűbb öltözetben jelenjenek meg.

Elhatározta az értekezlet, hogy a hangverseny tiszta jövedelméből alaptörvényt formál, mely a népkönyvtárak beszerzésére fog fordítani; az alaptörvény gyarapítására fog szolgálni egy a nyár folyamán rendezendő bazar is, hol a többi közt nyereségtárgyak fognak tombola útján kisorsolhatni; ezzel kapcsolatban felkérte a grófnő a hölgyközönséget, hogy bárminő csekély emléktárgyakkal — kézimunka vagy festményben — hozzájárulni sziveskedjenek.

Bár a könyvtárak végleges felállítására ügyben egy a nyár folyamán újból összehívandó értekezlet fog határozni, előlegesen már most megállapította az értekezlet a főbb elveket, melyek szerint a könyvtárak összeállítását és kezeltetnét fognak; ugyanis egyelőre a legalkalmasabb és legszükségesebb helyeken *központok* fognak létesíttetni, s ezek körül fognak a közellevő községek, mint fiókkönyvtárak csoportosulni; a *könyvek felekezeti jelleg nélkül lesznek összeállítva* a következő tartalommal: 1. Valóságosság és erkölcsiség. 2. Gyermekeknevelés. 3. Gazdaság és állattenyésztés. 4. Szőlőszet, gyümölcsészet és kertészet. 5. A tudományokból egy csoport általában véve könnyen megérthetően és a nép felfogásához mérten. 6. Egy mulattató rész. — Ezeket kivül gondoskodva lesz jó újságok terjesztéséről is. — Ezen beosztás mellett mindazonáltal gondoskodva lesz arról is, hogy az első csoportbeli könyvek a vallásfelekezetek különös hitigényeire való tekintettel legyenek beszerezve, melyre nézve az értekezlet az illető plébános és lelkész urak tanácsát fogja kikérni.

A könyvtárak kezelése Sennyei Mária bárónő indítványához képest az értekezlet egyes tagjai által fog eszközöltetni önkéntes ajánkozás útján; ezzel kapcsolatban, hogy a kezelés megkönnyebbíthessék, Szerviczky Odónné egyhangulag elfogadott indítványt tett aziránt, hogy minden kezelő nyomtatott lajstromokkal láttatnék el, melynek lapjain kellő rovatokkal a könyvek címe előre kinyomattassék s az írásbeli teendő csupán a kivételevéne beírása s a dátumra szorítkoznék.

Gróf Mailáth Józsefné előterjesztése fonálán még a következőket mondotta:

„Az ősz folyamán, ha — amint ezt szívből reményelem — a Bodrogköz t. női közönségénél azon buzgóságra találunk, amelyre okvetlenül szükségünk van, ha folytatni akarjuk a megkezdett munkát: a *Bodrogközi Nőegyesületet* óhajtanánk megalakítani. Ezen egyesület lehetne *írója igen sok jótéteménynek*, amelyek ha kellő időben, kitartással és soha nem lankadó ügybuzgósággal gyakoroltatnak, mihamarább azon szerenés helyzetbe juttatnának bennünket, hogy szeretett népünk boldogságát előmozdítva és ugyszólván biztosítva láthatnók.“

Az általános helyeslés és éljenzéssel fogadott előterjesztés után Szmrecsányi Jánosné mondotta a következő beszédet:

Tisztelt értekezlet!

Mailáth József grófné ömeltósága megnyitó beszédében oly szép szavakban adta elő össze-jövetelünk célját s oly részletesen ki van fejtve a feladatoknak sora, hogy nekem ahoz sem hozzá adni valóm, sem abból elvenni valóm nincsen. Most tehát ki van bontva a felebaráti szeretet zászlója. Sorakozunk köréje lelkesedéssel és azon reménnyel, hogy a jó Isten törekvésünket támogatni fogja és diadalra juttatja.

Megvallom, mindég szívesen foglalkoztam és foglalkozom a néppel és hálás foglalkozásnak is tartom.

Most azonban első kötelességünké válik, midőn tapasztaltuk, hogy a magyar nép erkölcsi káros behatások folytán annyira hanyatlottak, sőt Istenben való bizalmuk is megrendültnek látszik.

Ne késsünk tehát egy pillanatig sem, de fogjunk hozzá a munkához *egyvetértően* és *egyesült erővel*.

Nem könnyű a feladat, de ha mindenki

átérzi milyen nemes e cél és mindenki kötelességét teljesíti, Isten segítségével a siker el nem maradhat.

Tisztelt értekezlet!

Hasonlítsa működésünk a napnak működéséhez, melynek kifogyhatatlanul melegítő arany sugarai kiterjednek a földnek legparányibb részecskéire is és azokat bevilágítják és jótékonyan átmelegítik.

Lehetetlen azonban befejeznem beszédemet anélkül, hogy őszinte sajnálkozásomnak kifejezését ne adjak a felett, hogy hiányzik itt ma valaki, ki évtizedek óta a Bodrogközön vezérszerepet tölt be a jótékony és emberszeretet mezején.

Most is a testvéri szeretet tartja őt távol és az gátolja, hogy köztünk lehessen és szívének, lelkének gazdagságával minket vezessen és utmutatónk legyen.

En azt hiszem, nemcsak a magam, de mindnyájunk szívből óhaját fejezem ki, ha azt indítványozom, hogy br. Sennyei Pálné öcszcellenciáját, mikor otthonába visszatér, küldött-ségileg keressük fel és kérjük meg, hogy e mozgalom élére álljon és védője legyen szövetkeztünknek.

Isten velünk!

Végezetül Geőcze Erzsébet azon indítványának lelkes helyeslése után, hogy özv. Bárány Sennyei Pálné ő exellenciáját az értekezlet táviratilag üdvözölje, a hölgyközönség Mailáth Józsefné grófné, Sennyei Béláné báróné, és Sennyei Miklósné báróné éltetésével felosztott.

Az értekezleten jelen voltak közül a következőket sikerült feljegyezni:

Aczél Izidorné, Özv. Bányai Albertné, Bányay Irénke, Baresay Antalné, Bácsy Ilona, Benesik Leona, Benay Józsefné, Bodnár Péterné, Bérczy Balázné, Csoltkó Sándorné, Czibány Gézné, Czehlár Jánosné, Czéklassy Sándorné, Csiba Györgyné, Diószeghy Pálné, Damjanovics Gusztávné, Demeczky Anna, Evva Anna, Eiselt Vincéné, Frieder Zsigmondné dr.-né, Fuchs Emilné dr.-né, Fuchs Sándorné, Galambos Odónné, Gonda Béláné, Kiss Károlyné, Kovács Ferencné, Kemesy Jánosné, Lásos Gyuláné, Laconsy Lajosné, Marossy Antalné dr.-né, és Irénke, Mitrovich Endréné, Marton Aranka, Mailáth József grófné, Magyar Lászlóné, Mincsik Irma, Oláh Ignácné, Oesterreicher Lázárné, Pollák Józsefné, Pauliczky Ferencné, Perlstein Károlyné, Páricsy Józsefné, Pál Lajosné, Pauliczky Gusztávné, Rácz Kálmán dr.-né, Révy Gézné és Tilda, Richter K.-né, Rácz Józsefné, Sennyei Béláné br.-né, Sennyei Mária báróné, Sennyei Miklósné br.-né, Szerviczky Odónné és leánya, Szerdahelyi Vincéné és Adrienne, Szmrecsányi Jánosné és Margit, Szabó Mariska, Szabó Lajosné, Sehriek Irma, Sehuster Györgyné, Szekcsák Istvánné, Szakraida Jánosné, Szeghy Agostonné, Sárosi Jánosné Tóth Emma, Ungváry Lászlóné, Özv. Ullrich Vilmosné, Vischán L.-né, Voronyák Lajosné, Voronyák Józsefné, Zimmer Mórné, Zimmer Gézné.

Eljenek!

Lapunk nyomtatása közben kaptuk a következő sürgöny-másolatot:

Brixen. Mailáth grófné, Perbenyik. Kérem a szeretett kedves elnököt hálás köszönetemmel a tisztelt hölgyeknek tolmácsolni. Özv. Bárány Sennyei Pálné. Szerk.

Vármegyei ügyek.

A közigazgatási bizottság f. hó 5-én d. e. tartotta rendes havi ülését főispánunk ömeltósága elnöklése alatt. A közigazgatás ápril havi állapotáról szóló alispáni jelentést, minthogy alispánunk, családai okok miatt, Budapesten tartózkodik, *Dókus Gyula* főjegyző terjesztette elő. A jelentésből megnyugvással értesült a bizottság, hogy a Bodrogközön, a szociálisztikus mozgalmak elfojtása után, a társadalom békéje tartósan helyreállott. Ugyanott a közbátorlét szemmel tartására ez idő szerint 50 főnyi esendőrség van alkalmazva. Megnyugvással szolgált továbbá, hogy a belügyi kir. ministertől érkezett leirat szerint *Agárd, Karád és T.-Lucz* állomásokkal egy-egy új esendőrség fog létesíttetni. — E tárgyval kapcsolatban fölíratot intéztek a miniszterhez, hogy *Páczin és Zétény* községekbe is egy-egy állandó esendőrség szervezése iránt intézkedni méltóztatassék. — Fölíratot intéztek továbbá a vall. és közokt.-ügyi kir. miniszterhez, hogy a S.-A.-Ujhelyben az 1899/1900. iskolai évre fölláttatni igért polgári leányiskolának életbeléptetéséhez megkívántó költségek biztosításáról az 1899-re munkába vett állami költségvetés előkészítő tárgyalása alkalmával gondoskodni, — a kereskedelemügyi kir. miniszterhez pedig azért intéztek fölíratot, hogy tekintettel a vármegye területén használatban lévő gőzkazánok nagy számára,

S.-A.-Ujhelyben gőzgépezőket képesítő tanfolyamot rendezni és képesítő bizottságot szervezni kegyeskedjék. — A kereskedelemügyi kir. ministert egyébként fölíratban arra is kérték, hogy a S.-A.-Ujhelyből reggel Kassára induló, valamint a M.-Laborezról este Ujhelybe érkező személyvonatok menetrendjét aként módosítsassa, hogy az utas-közönség Kassára már d. e. 9 órakor beérkezzen, a M.-Laborez felől jövő vonatok az egyes állomásokon való tartózkodás-ideje pedig megrövidíthessék és a vonat sebessége meggyorsíthatassék. — A törvényhatósági utadók az ujhelyi, tokaji és szerencsi járáások községeiben még mindig tetemes összegre rugó hátrálékokat képezvén, e hátrálékoknak késedelem nélkül s még e hó folyamán történendő behajtására a főszolgabírák annyival is inkább utasítottak, mert a hátrálékoknak bevehetetlen része már törölve van. — Egy lelkes pap, aki lelkipásztori hivatását igen nemesen fogja föl, mert híveinek anyagi gondozását is szíven viseli, *Krafcsik Viktor*, Topolyán községben gk. helyettes lelkész, beadványt intézett a közig. bizottsághoz; beadványában az uzsorának egy különös nemere, melyet „feles marhatartás“ képeben lelketlen kufárok tűznek a szegény nép kiszípolozására, hivatva a közfigyelmet. A beadvány átíttetett a gazdasági egyesület választmányához javaslat előterjesztése céljából. — *Zboj és Kriva-Ulics* községekből éhínség esete jelentvén, a tisztifőorvos kiküldetett, hogy az esetet körülményesen vizsgálja meg s megfelelő további intézkedés céljából szerzett tapasztalatairól azonnal tegyen jelentést. — A kir. tanfelügyelő *Pesolina és Hosztovicza* községek gk. iskoláiról, melyeket személyesen fölkeresett, teljes dícsérettel emlékezett meg. Örömet szerzünk vele, ha a kir. tanfelügyelő tapasztalataiból nyert értesüléseinként újságoljuk, hogy az említett két községnek gk. templomában az *iskolás gyermekek ajkairól már magyar nyelven zendül föl az énekszól.* — Az árvaszéknél elintézték a múlt hó folyamán 2282 ügydarabot, hátrálékban maradt ápr. 30-án 384 ügydarab. — A kir. törvényszéki fogházban az ápril havi rablétszám volt 314 egyén, közöttük elítelt 262. — A közutak jó karban vannak s a tavaszi munkálatok mindenütt folyamatban. A Bodrogközön az inséges közmunkások szorgalmasan és kitaróan dolgoznak. — Egyenes adók előírására befizettetett a múlt hónapban: 16,992 ft 06 $\frac{1}{2}$ kr., hátrálékban maradt: 689,066 ft 75 $\frac{1}{2}$ kr., most kevesebb, mint a múlt évi ápr. hó 30-án, 157,574 ft 73 $\frac{1}{2}$ krral. — Végezetül fölemlítjük, hogy *Molnár Ferenc* radi, *Fugel Mihály* vencesellő, *Tverdota Ferenc* monoki és *Tomkó András* garanyi hadköteles egyéneknek kivételes nősülés megengedéseért benyújtott folyamodásaik kedvező elintéztést nyertek.

A vármegye állandó választmánya f. hó 6-án d. e. ülésezett, mely alkalommal előkészítő tárgyalásban részvételük a házi pénztárnak, úgyszintén a betegápolási alaphoz 1897. évi számadásai és a májusi közgyűlés elé tartozó egyéb fontos ügyek is, mint pl. a sorozási költségek házipénztári fődötétet biztosító pótköltségvetés.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál (1898. ápr. 30-ától ápr. 7-éig) a) házasságot kötött: 1 pár; b) kihirdetett: 5 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 12 esetben; d) elhalálozott: 12 egyén.

Kimutatás a Zemplén-vármegyei közkórház 1898. évi április havi betegforgalmáról. 1898. év márc. hó 31-éig ápolás alatt maradtak száma: 36; 1898. év április 31-éig újonnan felvettek száma: 42; ápoltak összege: 78. — Ezek közül elbocsátott gyógyulva: 34; javulva: 4; gyógyulatlan: 2; meghalt: 6. — Összes fogyaték: 46. — A hó végével ápolás alatt maradtak száma: 32. — Az ezen idő alatt felmerült ápolás-napok száma: 942. — *Schön Vilmos* dr. főorvos, *Nyomárkay Odón* dr. alorvos.

Hírek a nagyvilágból.

Mária-Krisztina spanyol régens-királynő, akit a háborus idők izgalmai beteggé tettek, most, hogy látja maga körül Spanyolország hatalmának fölbomlását és minden irányból a pusztulás jelenségeit, koronájáról, trónjáról készülni lemondani.

Spanyol-amerikai háború. A Fülöp-szigetek mellett véres tengeri ütközet volt, mely alkalommal a spanyol hajóhad nagy része megsemmisült. Spanyolországban a vereség híre nagy elkeseredést szült s forrongást támasztott mindenfelé. Emiatt Spanyolországban kihirdették az ostromállapotot és a közhatóságok jogkörét Valencia tartományban már át is vette a katonai hatalom.

Kuba-sziget körülzárására éjjel-nappal gyülekezik az amerikai hajóhad. Legújabb hír szerint az egyik hadi hajónak sikerült kikötni s egyszerűs mind szárazföldi katonaságot és lövészeket partra szállítani. A spanyol lovasság nem bírta megakadályozni az amerikaiak egyesülését a fölkelő csapatokkal.

Hirek az országból.

Öfelsége a király holnap Budapestre érkezik. Hétfőn és kedden csapatszemlét tart az egész helyőrség fölött.

Stefánia özvegy trónörökösné teljesen kiépülve súlyos betegségéből, viruló jó színben van.

József Ágost főherceg és neje **Augusta** fh.-asszony Kis-Jenőn időznek.

Nansen, a híres északi sarki utazó, kit öfelsége a király a Ferenc-József-rend nagykeresztjével tüntetett ki, Pozsonyba érkezett, onnan Budapestre jön sarki utazásáról előadást tartani.

Színház.

Hire jár, hogy „tekintettel erre és tekintettel arra” **Tiszay** a máj. 15-ig tervezett szezonot meghosszabbítja s készül kinyújtani a hó végéig. Örülnék, ha sikerülne. Aggódva féltjük azonban a balsikertől; mert ha teljes erejével kibontakozik esőköpönyegéből a „szép május” — bizony fűgét mutat a szezon-hosszabbítás tervének a kacér napsugár és csakugyan „csalogány” lesz a fülemile, de nem a színházba befelé, hanem a szobái, városi rabságból üdülni kifelé. Mivel pedig az a „ha” kétségtelenül bekövetkezik: ergo **Tiszay** kitűzheti a bucsúvétel, a szezon-zárás zászlaját.

A negyedik hét színházi története ez:

Szombaton, ápr. 30-án, „Talmi herecegnő”, Konti nagy operette, újdonságképpen, telt ház előtt, a tetszés élénk megnyilatkozásai között, amik szólottak épp úgy a kedves, invenciókban gazdag, nűanszaiban kellemesen üdítő zene költőjének, mint szólottak a könnyed, szellemes szöveg íróinak, **Kövessy Albertnek** és szerzőtársának, **Makai Emilnek**. — A címszerepet (talmi herecegnő) **Tiszayné** (Kazimir koresmáros neje) adta az ő utólréhetetlenül kedves, elbájoló természetességével. Csakugyan úgy, amint éneklés is, hogy „két szemem megigézi azt, aki nézi.” — **Tiszay** (Dárius hg.), a nyalakodó vén kecske, mint rendesen, ma is a legszeretreméltóbb kópé, művészién diszkrét, aki fenséges erővel esiklandoza meg az embernek kacagásra hajlékony minden poreikáját, — épp úgy **Nagy Vilma** (Mirabelle) is, Dárius őhercegségének esőkraszomjas, különben pedig már a „harmadvirágzás” örömei közt lihegő életpartija. — **Staud Margit** (Margarita hg.-nő) „bármilyen bolondra kész” inkognitójában fess ifju szobrász, — **Sarlay K.** (Cognac br. udvarmester) kacagató figura, afféle „fűstös piszkafa”-alak volt. Modeljét aligha nem egy „Vexir-Dosen”-ből, vagy valami krampuszműhelyből leste el. Akár innen, akár onnan: fotografálni méltó eredetiség! — **Kozma Pista** (Kazimir koresmáros), akinek „gyakran kevés, néha semmi” a vendége, igen szeretetreméltó alakításában túl-eleven s a kelleténél kevésbé bamba. Lépten-nyomon felejtette, hogy az ő családi címerében egy *i-á-zó* Krisztus lova uralja a hegyeket és völgyeket. — A zenei részből az I. felvonás kvartette és nagy fináléja, — a II. felvonásnak etiket-kupléi, („Mutassa hát hogyan is kell” **Tiszayné**—**Staud**) és a fenségesen nűanszozott záró karének, — a III. felvonásban Dárius hg. kupléi („Már boesánat” . . . a **Tiszay**-nak titkos rugóra berendezett művészi arcizomjátékával kísérve) tomboló tapsra ingerelték az igen hálás közönséget. Az egész operetnek pompás betanításáért, Hubertre mondom! teljes elismerés illeti meg a társulat jeles karmesterét. Ezennel s ezer örömmel állítom ki számára a „Talmi hg.-nő”-ben magas zenei intelligenciával végzett szép munkájáért a közelismerés nyugtatóját.

Vasárnap, május 1-én, közkívánatra s ismét telt ház előtt a „Talmi hg.-nő”

Hétfőn, május 2-án, közkívánatra dettó ház előtt „Niobe, a síró kőszobor”. Ez a ház és a telt házunk buzgó áhitata, szívesen ösmerjük el, hogy a **Gazdy** Aranka művészi játékának a hódítása.

Kedden, május 3-án, újra „Folt amely tisztit.” zsufozt ház előtt, melylyel **Ecesgaraj** jóvoltából **Gazdy** ajándékozta meg **Tiszay** Dezsőt. A zsufozt házban ott voltak nemesak az újhelyi, de a környékbeli „yxionisták” is, akik nyertő vasparipáikon érkeztek. — Csak újból ismételhetjük, hogy **Gazdy** Aranka a mai tehetségek ideálja. Nem mondunk nagyot, ha azt állítjuk, hogy ez a fiatal tehetség, ki már is a zeniten áll, ünnepeit művésznője lett hazánk első színpadának. **Matilde** szerepében csillámlik fel legjobban te-

hetségének fénye; alig hiszszük, hogy a démoni szenvedély, mely alakításaiban annyiszor felvilan, az aluszékony iskolafalakon belül ily magas fokig feleaphatott volna. Nem egyszer volt alkalmunk tapasztalni, hogy a mi, különben nagyon hasznos színészkolánk, ez egyben hiányosnak mutatkozik: vagy hogy elnyomja növekedésében a szenvedélyt, vagy nem tudja kellően és a kellő fokig kiképezni. Pedig a művészek fele: a lélek ismerete. — **Gazdy** Arankát annak tanult megismerni, ki minden szerepében bepillant a lélek, a szív, az idegek, a vér törvényeibe, küzdelmeibe, háborgásába, az erkölcsi erők egész szövevényébe. A nagy vonzás amit ő a nézőre gyakorol, abban gyökerezik, hogy ő a szerep-lélek indulatkörének nemesak színezetét felfogni, de egész hiven visszatükröztetni is tudja. Még nyugalmában is tükrözik az indulata, a szánalmat, a félelem ikertestvérét, a szívfa-csaró panaszt, fuldokló sirást, a legmélyebb metsző fájdalom felsikoltását szintoly élethűen tolmácsolja művésze, mint a félelmet. Játéka az átértett indulatoknak művészi visszatükrözése; a plasztikai nyugalom nála a vihar közepett is az a királyi fensőbbség, mi a hőst a közönséges ember fölé helyezi. — **Gazdy** Aranka, mint arról mai tárcánk részleteiben is szól, ma újra eszményi szépen alakított **Matildét** ábrázolt. Ma is, mint a darab első előadásánál frenetikus taps kísérte minden nagyobb jelenésében. — **Enriquetát** **Várhidy** Rózsika nagyon szivtelenül alakította. — **Fernandót** **Palágyi** nem játszotta ma annyi poézissal, mint először. — **Don-Justót** **Szepessi** nemes felfogással másolta. — **Nagy Vilma** előkelő **Donna-Concepcion** volt. — Még egyre figyelmeztetjük a t. szereplőket — vigyázzanak arra, hogy ne mondják el minduntalan a mások szerepét is. Ezt az utóbbi időben nem egyszer tapasztaljuk, ami az ilyen szép előadás sikerének a méltóságából bizony sokat levon!

Szerdán, május 4-én, **Tiszay** Dezső jutalomjátékául, **Varney** operette „Tiszt urak a zárdában.” — Nem tudom hogy függenek össze zenei koncepció, meg világra jövetelük sorrendje szerint ez a „Tiszt urak” meg a „Nebántsvirág”, de annyi bizonyos, hogy úgy a fülbe mászó áriák, mint kolorit dolgában az meg ez az az operet ikertestvérek. Ha tölem függenek és rajtam állana, bevinném s bent hagynám parádés misékre az apáca-templomokba azokat a szimfóniakus karéneket, melyeket hallva a hetedik mennyországba képzeljük magunkat és ott is mintha a keruboknak azt a fonségesen szép khoráljait élveznők, melyeket maga **Szt-Cicelle** szerzett és dirigál. — A közönség ma este csak nagyjából töltötte meg a házat. Es ennek az a magyarázata, hogy **Tiszay** nem volt leleményes a jutalomdarab kiválasztásában. A „Tiszt urak” nálunk az unalomig ösmeretes darab. Az ám kedves **Tiszay**! „Igy áll — a bál.” — De ettől eltekintve, a jelenvolt előkelő közönség szívből, igen lelkesen tapsolva köszöntötte **Gontrán** muskétás kapitány urat (**Tiszay**), amint a színr lépett. Alattomban értetik, hogy **Gontrán** is hasonló szalutált vissza s kivált a „prédikáció-jelenet”-ben úgy megkacagtatott mindnyájunkat, hogy nevető könnyirmirigyünk szinte kiapadtak. — Az est második hőse **Mátray** volt **Briden** ábbé képében, olyan csupa-szív, csupa-kedély főtisztelő ur, hogy csak sajnálni kellene, ha az olyan ábbénak magva szakadna. A **Mátrai** révén sokáig éljen! — **Tiszayné** (**Luiz**) kedves kis koket kolostorbeli iskolásleányka volt. Kár, hogy rekettsége miatt nem énekelhetett. — **Hevesi** **Janka** (**Mari**) esattogott ma is, mint egy „ungvári” fülemile. — **Staud Margit** (**Szimon**) esalafinta koresmáros-leány; románcait igen szépen énekelte. — **Kozma** **I.** (**Narcis**) akit a glédában már előbb kellett volna említünk, nyalka muskétás kapitány, **Gontrán** mellett is figyelemre méltó szeleverti jelenség. — **Szepessi** **G.** (**Ponkurlé** hg. helytartó) aki a zendülő népnek erre a rivalgó énekére lép be „Atkozott a helytartó!” nem reagált, sőt igen is halkan viselte magát, talán beteg. — **Nagy Vilma** (**Opportuna** nővér) kedvesen torzított, **M. Várhidy** **Rózsika** (fejedelemasszony) igen jól belelalta magát szívből ájtatos szerepébe. — **Taps** is, kihívás is „quantum satis”.

Csütörtökön, máj. 5-én, a „Diplomás kisasszonyok”, **Kövessy Albert** énekes életképe esütörtököt mondott. — **Mátrai** (**Lipkai** **Fridolin**), **Nagy Vilma** (**Eudoxia**, **Lipkainé**), **Gazdy** Aranka (dr. **Csillag** **Arabella**), **Sarlay K.** (**Grafini** **Góliát** orszlánszelídítő, állat- és madárimitátor), **Staud Margit** (dr. **Faragó** **Margit**), **Szepes** (az öreg **Faragó**), **Hevesi** **Janka** (**Océana** trapezművésznő, a légkirálynője) legjobb igyekezetük dacára is hidegen hagyta a „Diplomás kisasszonyok” a gyér számú közönséget. Miért? mert az összetakolt darabból hiányzik az egységesen mozgó lélek, szórványos benne a szemlemesség s alig-alig akad benne valami érdekfeszítő. Így történt aztán, hogy habár **Mátrai** és főképp **Sarlay** excellensül játszottak, (az utóbb említett pláne egy olyan eredeti arlechino-alak volt, mintha direkt erre az estére s egyenesen Szalámi-országból liferáltatta volna a direktor)

mint már mondtam is, nem bírták magasabb fokra emelni a tetszés hőmérőjét. Ami nagyobb íratást szült: a **Mátrai-Hevesi** duette a II. felvonásban, a „Szökjünk-kuplé”, az is csak ügyes vérbeömlesztés volt a sápadt arcú életképbe, — azonfelül a III. felvonás kupléi **Mátraitól**, — a férjkérő jelenet **Staud Margittól**, — az „összekülönbözés” jelenete, midőn a két doktrix (**Gazdy** és **Staud**) egymást latin nyelven lepoeskondivázza, — no meg **Faragó Margit** dr. (**Staud**) csiesergő dala a szerelemről ébresztett annymennyi derültséget.

Pénteken, máj. 6-án, leszállított helyárrakkal **Géczy** „Ördög mátkája.” — Nagyon helyesen tette az igazgató, hogy leszállított helyárrakkal adta, mert népszínművel ilyen pongyola előadásban már rég nem volt alkalmunk találkozni. — **Szepessi**, **Botár** gazda szerepével és **Gazdy** Aranka, **Botár** neje **Anna**, mentették meg a darabot a tökéletes tönkretételtől. — **Szepessiben** megismertünk ismét egy jeles dulajdont, amit a drámai téren fényesen érvényesített. — **Gazdyról** csak annyit, hogy kiesinyke szerepével is, melyben szívet és meleg érzést tolmácsol, ugyanez megrikatta a gyér számú ur közönséget. — **Tiszay** **mókáin** ez este is szívből kacagtak. — **Staud Margit** szívesen kérjük, ne hadarjon, nótaival se siessen. — **Kozma** **natúr** szerepekre kissé nehézkes.

a + b.

Jövő heti műsor: Ma, **vasárnap**, másodsor „**Trilbik**, az aggszűzek”, **Feld** énekes életképe, — **hétfőn**, május 9-én, leszállított helyárrakkal „**Holtomiglan**”, **Rátkay** énekes népszínműve, — **kedden**, május 10-én, „**Szép Helena**” **Offenbach** operette, — **szerdán**, május 11-én, itt először, „**Bohém élet**” **Murger** nagyhirű színműve, — **csütörtökön**, május 12-én, **Tiszayné** **Ilona** jutalomjátékául, „**Lili**” **Hervé** énekes vígjátéka, — **pénteken**, május 13-án, „**Három Kázmér**” **Beöthy** énekes bohózata, — **szombaton**, május 14-én, „**Kremonai** **hegedüs**” **Huber** nagyhirű operája és „**Barátság**” angol vígjáték, — **vasárnap**, május 15-én, „**Gelei** **kis király**” **Géczy** legújabb népszínműve.

A jutalmazandó kedves direktornét a mi jó közönségünk bizonyára a legmelegebb pártfogásban fogja részesíteni.

Külömfélék.

— **Személyi** **hir**. **Reviczky** **Pál** temesvári központi főszolgabíró, földinket és t. barátunkat, **Temes-vármegye** törvényhatósági közgyűlése főjegyzővé választotta. Gratulálunk!

— **Nagylelkű adomány**. **Andrássy Géza** gróf őnagyméltósága a homonnai ev. ref. misszió egyháznak, a már megkezdett toronyépítéshez, 20.000 téglát ajándékozott. — Az egyháztanács az áldozatkészségéről, nemes szívről általánosan ismert grófnak e nagy adományát egyelőre jegyzőkönyvi kivonatban köszönte meg.

— **Kinevezés**. E perében értesültünk, hogy **Finkey** **Pál** kir. aljárásbíró **K.-Várdaról** törvényszéki bíróné nevezetett ki **Pécsre**. Fogadja t. barátunk és munkatársunk jól megérdemelt kinevezéséhez legőszintűbb szerenese-kívánatunkat!

— **Kazinczy-ünnep**. A helybeli főgimnázium az idén is kegyelettel emlékezett meg a nagy **Kazinczy** **Ferenc**ről. F. hó 2-án, írja alkalmi tudósítónk, az igazgató és tanárkar vezetése alatt korán reggel **Széphalomra** vonult a főgimn. ifjusága. A megnyitó beszédet **Bauer** **Lénárd** kegyesrendi tanár tartotta a nála megszokott szónoki hévvel s lelkesedéssel. Ezután a főgimn. énekkara **Lób** **Antal** kr. tanár dirigálása mellett hazafias dalokat zengett. Majd az ifjuság nevében **Füzesséry Géza** VIII. o. t. beszélt a nagy férfiu érdemeiről és munkálkodásáról. A szűk, monhatni zártkörben tartott ünnepelés a „Szózat” eléneklésével ért véget.

— **Esperes-jelölt**. Beavató helyről vetjük a tudósítást, hogy a **f.-zempléni ev. ref. egyházmegye** gyülekezeteinek nagy többsége, a nt. **Fejes** **István** lemondásával megüresedett esperesi székre **Sárkány** **Imre** gálszécsi lelkész, egyházmegyei tanácsbíró és a lelkészértekezlet elnökét akarja megválasztani. Az esperes-jelölt, a kit kiváló egyéni képességek, tudomány, ékesszólás, kormányzó bölcsesség, tapintat, és mindenkit megnyerő, lekötő fellépés ajánlanak, megválasztása esetén méltóan foglalhatná el a nt. **Fejes** **István** örökségét, a szes esperesi hivatalát.

— **Csillaghullás**. Az úgynevezett tavaszi előléptetések a kir. honvédségnél az idén igen gyér számban történtek, amit bizonyít az is, hogy pl az újhelyi zászlóaljnál is több biztosra vett előléptetés halasztatott el. No de ami halad — el nem marad. Zászlóaljunknál egyébként előléptek: földvári és bernátfalvi **Földváry** **Árpád** II. oszt. százados I. oszt. százados, **Gás-**

Folytatás a II. mellékleten.

párdy János és Karsa Kálmán hadnagyok főhadnagyokká. Fogadják szerenese kívánatunkat.

— **Lovag-rendjeladományozás.** Dóbiás Ede kir. főmérnök t. barátunknak és földünknek, a Sáros-vármegyei kir. államépítészeti hivatal-főjének, az anhalti uralkodó herceg a „jeles Albrecht medverend“ II. osztályu lovagrendjét adományozta. Gratulálunk!

— **Családi ünnep.** Kedves és mindenképp felett szép egy családi ünnepről számolunk be ezuttal; ugyanis Ehlert Gyula lapunk kiadója és a „Zemplén“ könyvnyomtató műintézetnek tulajdonosa, tisztelt jó barátunk és neje: Keresztessy Jelma urónő öngyásága mástól éves kis leányukat és újszülött kis fiukat a múlt hó 30-án este kereszteltették meg s a boldog nagymama: Keresztessy Lajosné, kir. törvényszéki vizsgálóbíró neje Rátkay Mária urónő öngyásága ugyanakkor ünnepelte kedves Irénke leányával nevenapját. Az Újhely város előkelő társaságában köztisztelettel és közszeretettel környezett családok nagy társaságot hívtak meg, erre az alkalomra a vármegyei háza főispáni lakosztályát képező fényes termekbe, amelyet főispánunk kedves leánya, Leóna urónő öngyásága, nyitott meg ezuttal szívesen. Esti nyolc órára gyűlt össze a hatvanöt tagból álló társaság s a mikor megjött Katinszky Géza r. k. plebános, ment végbe szertartásos módon az apró pogányok megkeresztelése. A lányka, akit Molnár Leóna öngyásága mint keresztanya és Lengyel Manó honvéd öngyagya mint nagypapa tartott keresztvív alá, Jelma nevet kapott. A kislány pedig a kinek keresztanyja tisztét Meczner Gyuláné urónő öngyásága s a keresztapaságot pedig Pékány Gyula viselte, Andor nevet kapott. A keresztelés aktusa után a kisteremben gazdag lakoma következett, melyen az alkalmi felkötöttöket Seyfried József kir. törvényszéki elnök, Katinszky Géza plebános, Hlavathy József kir. főügyész-helyettes és Barthos József vizsgálóbíró mondották. A vidám hangos kedvű szimpózium és gazdag lakoma után a társaság Lukács Károly kitűnő zenéje mellett éjfél táján táncperdült és reggel öt óráig lankadatlan kitarással táncolt. A díszes társaságból a következők neveit jegyeztük fel: Asszonyok: Barthos Józsefné, Dókus Gyuláné Ehlert Gyuláné, Görgey Gyuláné, Juhász Jenőné, Keresztessy Lajosné, Kincsesy Péterné, Meczner Gyuláné, Molnár Leona, Nemes Sándorné, Pilsy Béláné, Pilsy Lászlóné, Szepessy Kálmáné, Szokolay Emilné, — Leányok: Füzesesy Emma, Görgey Iréne, Juhász Ilona, Keresztessy Iréne, Meczner Ica, Spillenber Sári, Szokolay Margit. — Férjek: Adriányi Gyula, Adorján N., Baries Árpád, Bajusz Andor, Bajusz Zoltán, Bernáth Aladár, Bernáth László, Barthos József, Barthos István, Csörgő Pista, Dókus Gyula, Eperjessy Elemér, Fejér Elemér, Fülöp József, Görgey Gyula, Gáspárdy János, Hlavathy József, László Zoltán, Karsa Kálmán, Katinszky Géza, Keresztessy Gyula, Keresztessy Lajos, Kincsesy Péter, Lengyel Manó, Ligeti József dr., Móricz Lajos, Nagy Ignác, Nemes Sándor, Pekáry Gyula, Pilsy Béla, Pilsy László, Payzssos Andor, Putnoky István, Seyfried József, Szidon Imre, Szepessy Kálmán, Schmiedt Lajos. — **Elmaradásukat kimentették:** Ambrózy Nándor és családja, Bernáth Aladárné, Dongó Géza és neje, Seyfried Józsefné és leánya, Walter László és neje, — továbbá Gortvay Aladár, Horváth József, Kail Béla, Kapás L. Aurél, Klein Tivadar, Kun Frigyes, Löcherer Lőrinc dr., idősebb és ifj. Meczner Gyula, Staut József, Szunyoghy Zoltán és Szemere Dezső.

— **Nemeslelkű főúr.** Vécsey Sándor. br. v. b. t. t. öccsellenciája Luka községnek ingyen temetőhelyet ajándékozott.

— **Gazdasági tudósító.** A földmívelésügyi kir. miniszter Kapás L. Aurél. t. barátunkat, a zeplényi gazd. egyesület derék titkárát, a s. a. újhelyi járás területén megbizta a gazdasági tudósítói teendőket ellátásával.

— **Névváltoztatás.** Czukkermann Ignác, kir. mérnök, a kir. államépítészeti hivatalnak egyik derék tagja, vezetéknévét belügyministeri engedéllyel „Czakó“-ra változtatta.

— **Nyári helyiség.** A vármegyei kaszinó nyári helyiségül, mint értesülünk, a Koroná utcán lévő, ezelőtt „Népkert“-nek nevezett kert-helyiséget bérelte ki, melynek ünnepies megnyitása már a közel jövőben meg fog történni. E helyen említjük meg, hogy a vármegyei kaszinó Dubay István Kazinezy-utcai háztulajdonos polgártársunkkal tárgyalásokat folytat egy minden tekintetben modern kaszinó-helyiség építése iránt, s amennyiben a tárgyalások már a teljes megegyezés s tádiomához közelednek, igen valószínű, hogy a kaszinó a jövő év tavaszán már új helyiségébe költözködik át.

— **Osztályvizsgálatok.** A helybeli főgimnázium VIII. o. tanulói f. hó 3, 4, 5, 6 és 7-én tették le az osztályvizsgálatokat, éspedig

f. hó 3-án ft. Katinszky Géza helybeli plebános s püspöki megbízott elnöke alatt a hittanból; ezután a filozófiából, 4-én a német és görög nyelvekből és görögpróla irodalomból, 5-én a magyar és latin nyelvből s irodalomból, 6-án a matematikából és természetből és végül 7-én a történelemből és az ábrázoló mértanból. — Az általános eredményről nem szól a tudósítás.

— **Kitüntetés.** Igaz, őszinte örömről szólhatunk, ha alkalmunk nyílik arra, hogy egy-egy derék, szakmájában ügyes és szorgalmas iparosnak jórahalóságáról, megbízhatóságáról hírt adhatunk. Örömről fokozódik, ha mint most is történik, a jórahaló iparosnak felsőbb kitüntetéséről szólhatunk; mert a személyes érdem méltánylása nemcsak magára az illetőre gyakorol üdvös hatást, de felemelően hat arra az egész derék testületre is, melyhez az illő méltóságban részesült szakértés tartozik. Teljes örömmel tudatjuk tehát, hogy az országos iparegyesület igazgatósága, szakbizottságának véleményes javaslata alapján, Adám Antal könyvkötőt S.-A.-Újhelyből az **egyesületi bronz-munkáséremmel** tüntette ki. A kitüntetéshez az arra érdemestültek, úgy is mint az újhelyi iparos-testület egyik derék tagjának, szívesen gratulálunk.

— **A nemzeti ünnep megülséről** Juszkó-Volya kisközségből hosszabb tudósítást kaptunk. Tér szűke miatt csak a következők közlésére szorítokunk: Az 1848. törvények szentesítésének 50-ik évfordulóját a volgiaiak ápr. 23-án ünnepelték meg. A gk. iskola növendékei Péterváry Bertalan idg. tanító vezetése alatt a Drina bérletére rándultak föl és ottan először is a nemzeti himnusz énekeltek el. Azután a megnevezett tanítónak magyarázata következett a magyar nemzeti történelemből, buzdítván a gyermekeket és a velük együtt jelen volt szülőket hazaszeretetre és király-hűségre. A Drina bérletéről hazafias éneklés között érzékedett alá s tért haza az iskolával együtt az ünnepelt közönség.

— **Kongresszus.** A „szállodások, vendéglősök, kávéosok, koresmárosok, pincések és kávéházak“ országos nyugdíjintézete s. a. újhelyi fiókjának ügyvezetősége lapunk útján is tudatja a szakértésakal, hogy az országos kongresszus Debrecenben a f. hó 10—12-én fog megtartani. Kívánatos, hogy az érdekeltek a debreceni kongresszusra vármegyénekből is minél többen látogassanak el.

— **Halálozás.** Gáthy Sámuelné szül. nagyilosvai Hosvai Mária, a maga és gyermekei, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelemti, hogy forrón szeretett férje milotai Gáthy Sámuel nyug. uradalmi- és városi főszámvevőnek, Munkácson f. évi május hó 5-én munkás életének 76-ik, boldog házasságának 45-ik évében esedese elhunyt. Gáthy Géza szolgabírósi tisztviselő Újhelyben, szeretett édes atyját gyászolja az elhunytban. Ny. b.

— **Helyiérdekű vasút.** A Szerencs, esetleg Mád-Zombor nevű megállóhelyből kiindult keskeny vágányú vasút a következő helységeket fogja érinteni: Mád, Tállya, Ab-Szántó, Kér, Bodókváralja, Korlát, Vizsoly, Vilmány, Gönczruszka, Göncz, s mint hírlík, a hidas-nemeti állomásonál fog a fővonalba bekapcsolódni.

— **Legfelsőbb kitüntetés.** Mauthner Ödön világszerte ismert budapesti mag-nagykereskedőnek, kinek az orosz cár által történt magas kitüntetéséről csak a napokban emlékezünk meg, ő felsége a király a csász. és kir. udvari szállítói címet adományozta.

— **Késelő cigány.** Kerekes Lajos újhelyi cigány a minap Gajjas Zsófi cigány leányval összeveszett, aminek aztán olyan tragikus vége lett, hogy Kerekes bicskáját a Gajjas Zsófi hátába döfte. A súlyosan sérültet a kórházba vitték, Kerekest pedig dutyiba tették.

— **Baleset.** A múlt héten Linkerné legényei tejárusnak Jablonszky Mihály nevű kocsisa, addig míg asszonya a Szechenyi-téren egy házba betért, a szekeren elszunnyadt. E közben a szekér elibe fogott ló valamitől megugrott, aminek következtében a kocsis oly szerenestlenül bukott le a földre, hogy ballábszárát el-törte. A sérültet a rendőrség a kórházba szállította.

— **Sárospatak — Kassa.** A sárospataki ref. főiskola növendékei, számszerint 78-an (69 a gimnáziumból, 9 az akadémiából) 9 tanárjuk vezetésével április 30-án, szombaton kirándulást tettek Kassára az 1848—49-iki ereklye-kiállítás, s a város építészeti alkotásainak és kulturális intézményeinek megtekintésére, tanulmányozására. A kirándulás mozgató lelke Radácsi György közigazgató volt, de, sajnos, ő maga, közbejött szembetegsége miatt, nem jöhetett el, s így a szeretett vezér nélkül kellett utra kelni. A kiránduló társaságot, mely a reggeli személyvonattal utazott, Kassán a ref. egyház küldöttsége várta és fogadta, s annak elnöke: Révész Kálmán lelkész és esperes meleghangú üdvözlő

beszédet intézett a sárospataki főiskola kiránduló tanáraihoz és ifjuságához, megemlékezve arról, hogy 203 évvel ezelőtt mily szomorú körölmények közt ment Kassára a főiskola tanárainak és ifjuságának egyrésze, t. i. otthonából kiüzetve, mint hontalan bujdosó érkezett oda s talált ott több évig fedelet és oltalmat. Szeretettel üdvözlö a mult viszontagságai révén szívközbe fűzött testvérintézetet s felajánlja szolgálatakat tanulmányutjukban! A szíves „Isten hozott“-ra a tanárkarból Maklári Pap Miklós válaszolt, köszönetet mondva a meleg fogadtatásért s szintén kegyelettel emlékezve vissza a mult összekötő kapcsaira! — A mint a Szechenyiligetén át a városba vonultak, először a „Felső magyarországi Múzeum“-ba mentünk, s annak gyűjteményeit szemléltük meg; innen a ref. templomhoz vonultunk s örömmel mulatott lelkünk e csöndes kis hajlékban; majd a jogakadémiát, s az apácák templomát nezzük meg, melyet a XVII. század közepén ref. telken, ref. pénzen reformátusok építettek s melyet a XVIII. század elején az erészak és a fanatizmus elrabolt tőlünk! Következett az ebéd, melyet a Schalkházszállóban költöttünk el; ifjaink meglehetősen jótányosan igen jó ebédet kaptak, melyet a ref. egyház egy kis itallal fűszerezett meg nekik, míg a tanárok teljesen ez egyház vendégei voltak. Ebéd után egy régi elhagyott temetőbe vonultunk ki; itt állott, ennek elő részén a XVIII. század elején a sárospataki főiskola fából készült épülete! Szent érzések közt időztünk e helyen, hol őseink, elődeink lábnyomával találkozunk, szellemével érülköztünk, a mult sötét korszakából a jelen békés világába, szépen biztató fejlődésébe tekintve, el kellett ismernünk, hogy mégis mozog a föld! Ezután mentünk a Bethlen-köruton végig az ereklye-kiállításba, sajnos, csak másfél órát tölthetünk benne, — pedig egy egész napon át is bőven lett volna benne tanulmányozni való. Igazán gazdag gyűjteménye ama nagy idők nagy alakjaira és névtelen hőseire vonatkozó tárgyaknak, emlékműveknek, melyek írott könyvnel ékebben beszélnek ama kor eseményeiről! Utólsónak maradt Kassa látnivalói közül a város egyik legnagyobb kincse és büszkesége, a székesegyház, kívül-belül alaposan, részletesen megnéztük egy kat. lelkész vezetésével, szakszerű magyarázatai mellett, kinek e helyen is őszinte köszönetet mondunk! Délután félhat órakor indult a vonat visszafelé s mi ott hagytuk Kassát, gazdag emléket hozva lelkünkben magunkkal s mély hálát érezve fáradhatatlan vezetőink, magyarázóink: a kassai ref. egyház lelkésze, gondnoka és s. lelkésze iránt!

— **Müest.** Zilahi Gyula, a nemzeti színház egyik kiváló művésze, f. hó 4-én Sárospatakon, a városháza termében, előadó-estét tartott, a melyen 8 kisebb-nagyobb monológ (részint francia, részint hazai szerzőktől) adott elő, kiváló élvezetet nyújtva a szépszámu hallgatóságának. Hanghordozása, arcjátéka, taglejtései egyaránt tanult, intelligens, előkelő művészre vallottak, kibén izlés, diszkreáció könnyedséggel, eleganciával egyesül. Nem oly ellenállhatatlan ugyan mint Vízvári, de azért elég gazdag arra, hogy egy estén mindig gyönyörködhessünk játékában.

— **Hangverseny Sárospatakon.** A szép első május délutánján ritka művelzetben részesítette Sárospatak közönségét a főiskolai ifjuság énekkara. A főiskolai imateremben az „aradi dalár-ünnepélyen való részvétel költségeinek fedezésére“ hangversenyt rendezett, melynek minden egyes pontja kiváló ügyességgel, művészet-tel volt előadva, s oly nagy tetszést aratott a szépszámu közönség előtt, hogy mindeniket egyszer, némelyiket kétszer is meg kellett ismételniök a szereplőknek. Az ifjusági énekkar most is, mint mindig, szépen és hatásosan adott elő minden egyes darabot. Mester Istvánné urónő kedves otthonossággal s oly remekül dalolt, hogy a közönség nem egyszer, de kétszer is óhajtott újra hallani és a mit harmadszor dalolt, egy kedves kis románe volt, mely egészen elragadta a hallgatókat. Meczner S. dr. és Zsindely I. dr. urak előadása most is igazi művészi színvonalon állott. A szereplő ifjak közül külön is elismerés illeti Piskóti Ferencet, ki fáradhatatlan volt a szereplésben, több ízben dalolt egymaga is, a melodrámban pedig ő volt a szávaló. Szép hangjával igen ügyesen tud bánni, hol erősen, hol lágyan csengett az. A melodrámban is teljesen megértette és átértette szerepét, úgy szavalt, mintha valóban egy igazi Petőfi lett volna, a ki átszellemül a boldogságtól, hogy az ő dala már a nép szívéhez eljutott. Ez a melodrámai előadás volt a hangverseny főpontja, a mely igazán magával ragadta a közönséget, — méltán illeti előismerés az egésznek rendezéséért Pásztor Sámuel tanár urat! A hangverseny mintegy 100 ft. tiszta jövedelmet juttatott a föntemlített célra, a jövedelem többi részét az este folytatva tartott táncmulatság emésztette el.

— **Fürdő-megnyitás.** A kies fekvésű „Hatfa” fürdőt, Ujhelynek ezt a kedves kiránduló helyét ma nyitják meg.

— **Bíróválasztás Mádon.** F. hó 5-én ment végbe a polgárok élénk részvétele mellett Mád város bíróválasztása. Es igazán ma a napnál is fényesebben bizonyították be a város polgárai, hogy józanságuk, higgadságuk és ítélőképességük bámulatosan előkelő színvonalon áll. Ugyanis oka állításomnak abban rejlik, hogy a két jelölt, az egyik reformátos, a másik izraelita, nem adott okot arra, hogy a felekezeti ellentétet kiéleítsék. Nem itatás, etetés és bármiféle presszió volt az argumentum, hanem minden egyes szavazó polgár saját belátása szerint szavazott egyik vagy a másik jelöltre tetszése szerint. A fősolgabíró pontban 10 órakor megérkezvén, a szavazás nyomban kezdetét vette. A szavazás megkezdése előtt, közben és az eredmény kihirdetése után a legesekélyebb rendezés sem történt. Kötelességemnek tartom megemlíteni, hogy Mád város lelkészei, felekezeti különbség nélkül, szent hivatásuk magaslátán állanak, amennyiben nem oda iparkodnak hatni, hogy a felekezeti egyenlenséget szítsák, hanem szívbe esöpögtetik a népek a türelmességet és a szöszékről a vallás szent tanainak titkait tárják fel előttük. Hála és köszönet ezért városunk lelkészeinek! — A bírói állásra a közbizalom **Schneider Károly**, köztisztviselő álló, tekintélyes mádi polgárt választotta, ami annál is érdekesebb, hogy dacára az immár megválasztott főbíró izraelita voltának, neve óriási szótöbbséggel került ki a választó úrnából. **Pintér István** járásunk fősolgabírája fényes beszéd kíséretében adta át az ujonnan megválasztott főbírónak a mandátumot, aki viszont megígérte, hogy főbírói ténykedésében neki mindenkor az igazság, és szülővárosa érdeke fog szeméi előtt lebegni.

— **Tűzvész.** Magyar-Jesztreb községben, írja levelezőnk, f. hó 2-án déli 12 órakor egy istálló kigyuladt, s dacára az éppen otthon levő nép erőfeszítésének, néhány perc alatt 18 lakóház és udvar állott lángban; a hetedik udvarból a tűz már lecsapott a csűröskertbe is és attól kezdve a szellő mentiben minden gazdasági épület takarmány és minden éghető anyag elpusztult a község alsó végéig. Az épületek legtöbb része biztosítva volt ugyan; de mégis a gazdasághoz szükséges eszközökben, és egyéb biztosítatlanokban igen nagy kára van a szerencsétlen lakosságnak. A tüzet szándékos gyújtásnak tulajdonítják; s a gyanus háztulajdonos asszonyt, hosszas és eredménytelen faggatás után, a csendőrök bekisértek Ujhelybe; ahonnan semmi hang sem jött felőle. — A tűz után más napon megjelent a helyszínen **Nemes Sándor**, solgabíró aki gondos érdeklődéssel vette jegyzékbe az érzékeny csapást szenvedők kárait, hatósági segédlem nyújtásával is megbízgatván a kesergőket. Vajha, édes fogamatja legyen a nemes kebelből fakadt biztatásnak. — A szegény nép kára nem túlzott becslés szerint meghaladja a tízezer forintot.

— **Toronyzentelés.** Magasztos és lélekemelő ünnepség volt ápr. hó 24-én*) Bodrog-Halászbán; e napon tették fel ugyanis a múlt évben leégett s az idén újraépített ev. ref. templom tornyára a gombot. Már a kora reggeli órákban élénk mozgás uralkodott a különben csendes kis községben, arra engedvén következtetni, hogy itt nem mindennapi dolog van készülöben. Nemcsak a község lakosai, hanem a vidék érdeklődő közönsége is itt volt, s ez az oka, hogy a különben tágas templom csaknem szűknek bizonyult a buzgó hívek befogadására. — 10 órakor megkondultak az Úr házába hívogató harangok, a templomban pedig felzendült a gyülekezet ajkairól az *Im békjöttünk nagy örömmel* kezdetű ének, melynek szívhez szóló hangjai elvonván az embert a földi gondoktól, mintegy átszellemülve emelték fel Istenhez. A gyülekezeti ének, majd a helybeli polgárokból alakult énekkar alkalmi darabjainak elhangzása után nt. **Páricsi József** cigándi ev. ref. lelkész lépett a szószékre s imádkozott lelkének egész melegével, az igazi pap ihlettségével, hálát adván Istennek azért, hogy ezt a sok kárt szenvedett, csapásokkal sújtott gyülekezetet ismét megsegítette arra, hogy az Urnak hajlékát újból felépíthesse; egyházi beszédében pedig az Úr házában szeretetére buzdította a híveket. Ugy az egyházi beszéd, mint a szónoki előadás szépsége nagyon is hozzájárultak ahhoz, hogy alig maradt szem könyök nélkül. Örökre emlékeztető szavak is maradtak azok a b. halászi gyülekezet lelkében. — Isten-tisztelet végeztével a paplak felé, az értékes és szép kenderkkel gazdagon felékesített toronygombra irányult az ünneplő közönség figyelme. A gombot, a Rákóczi-induló hangjai mellett, 12 fehérbe öltözött korszor leány vitte a templomig s ugyancsak ez a 12 leány huzta föl a toronyra, ahol is a mester, **Markovics Lajos** sárospataki bádogos, kinek műérzékéről ez a gomb fényes

A tudósítás közlésével azért késtünk, mert a levél Vág-Ujhelybe tévedt s onnan vágatva bár, de a múlt számunkból mégis lekésve érkezett Sátorunkba. Szerk.

tanubizonyosságot tett, várta és helyezte el állandó helyére, hogy hirdesse ott Isten dicsőségét az időknél végeiglen a világ előtt. Ezután **Markovics L.** igen szép tósztot mondott, melyben éltette Ófelségét a koronás királyt, **Dókus Gyula** és **Dókus Gyuláné** öméltságaikat, mint a gomb keresztzüleit: éltette még az öreg **Bráda** „atytust”, továbbá a helybeli lelkészt, a prezbitériumot és az egyház híveit. Ezzel az ünnepség véget ért s kezdődött a banket, melyen mindenki meggyőződhetett, hogy a b. halászi asszonyok jól értik a főzés művészetét. Eljenek! A banketen megnyilatkozott a szívek érzése. A tósztok sorát **Lábos István** helybeli lelkész kezdte meg, poharat emelvén a toronygomb keresztzüleiért, mire **Dókus Gyula** öméltsága kért szót, éltette a hitbuzgóságáról ismert b. halászi ev. ref. egyházközséget; majd az egyház gondnoka az ünnep szónokáért, **Páricsi József** lelkészért emelt poharat, **Barthos József** fősolgabíró pedig a magyar érzelmeiről, Isten, király és hazaszereztéről ismeretes politikai községet-, **Dókus Gy.** az öreg **Bráda**-atytust éltette; **Hubay B. Onda** Mártonért, az egyh. község 30 éves tanítójáért, üritette poharát, kiemelvén, hogy a hitbuzgóság, Isten, király és hazaszereztet fejlesztésében tekintélyes része van a tanítónak is; a község bírja a fősolgabíró éltette. Ebéd után táncra perdült a fiatalság s egy mulatott jó kedvvel az éjjeli órákban is. — Mi, akik ott voltunk, örömmel vettünk részt a b. halászi ev. ref. egyház örömműnépében s jóleső érzéssel tapasztaltuk, hogy e község értelmes, minden jóért és szépért lelkesülni kész lakosai méltán megérdemlik a vidék becsülését. Alljon e derék magyar község s virágozzék az időknél végéig! Ragyogjon az a gomb ott a magasban örökké, s ha az időnek mindent megemészto erejével büszken dacol, ne legyen reá ok soha, hogy a gyülekezet közönye miatt annak fénye valaha elhomályosodjék. Hogy ez a hitbuzgóság, egyházas élet nemhogy lankadna, de méginkább fokozódik: arra nézve elég biztosíték tiszt. **Lábos István** ev. ref. lelkész ur egyénisége, akinek főszerepe van az ünnepség rendezésében is és kit a gondviselés az ő szeretett híveivel egyetemben sokáig éltessen! **H. B.**

— **Eljegyzés.** **Allender Frigyes** főerdész, a jászói prépostság tisztje, e napokban jegyezte el törökszentmiklósi **Demeczki Zsigmond** leleszi postamester bájos és művelt leányát, **Annát**.

— **Betörés.** Néhány nap előtt A.-Reg-meczen vakmerő betörés történt. Ejjeli 11—12 óra között **Blum Bernát** koresmáros házának ajtaját feszítették fel s a pálinkamérő-asztal záros fiókját feltörve, abból mintegy 75 forint készpénzt, egy sima aranykarperceet, egy pár gyémánt-köves fülöngyöt és egy gyémántköves aranygyűrűt elloptak. A nyomozó esendőrség megállapította, hogy a lopást négy főből álló cigány betörő-banda követte el, kiket azonban máig, minden igyekezet dacára, nem sikerült kézrekeríteni.

— **Tűz.** Tolesván f. hó 6-án délelőtt 10 órakor ismételt tűz ütött ki. A veszedelem tova terjedését a tűzoltóság megakadályozta. A tűz lokalizálásában kitüntették magukat **Ormos Imre** és **József** köztűzoltók.

— **Kaland egy bikával.** Máléza községből írják lapunknak: A helybeli plebános gyalogszerrel szokott a szomszéd Hegyiben lakó paptársához átrándulni. A f. hó 3-án, midőn Hegyi községből Málézára hazafelé sétált, a vidékről Hegyi községben együtt volt plebánosok egy darabig elkísérték. Azután, elválva tőle, **Szerdahelyi** plebános egy magament tovább az apostolok fogatán, csak esernyővel a kezében. Utközben találkozott a hegyi esordával, amikor is egy szimentáli bika bömbölve neki rontott, közvetlen közelében előtte hirtelen megállt s épp támadni akart. A plebános, aki mellesleg mondva előbb katonatiszt volt, mint **Lojola Ignác**, nem szokott megijedni s most sem vesztette el lélekjelenlétét. Erecs hangon rákiáltott a bestiára, merően szembe nézve vele: *Nem mégy!* A bika megfordult és távozott. Csak hidegvére és bátorsága mentette meg a szerencsétlenségtől a plebánost, aki nyugodtan érkezett be Málézára, hol hívei már várták a rózsafüzér-ájtatosság megtartására.

— **Időjárás május 8-ára.** Szeles. Hűvös. Eső.

Faulárd-selymet

65 krtól 3 frt 35 krajczárig méterenként — japáni, chiniai, s. a. t. a legújabb mintázatok és színekben. fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 kr. méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámentesen, valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyárjai Zürichben.** — Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

Egyesületi élet.

Nyilvános nyugtató és köszönet.

Mindazok a nemes szívek, kik az általam kibocsátott iven **Gergely József** harangozó számára, feleségének huzamos betegsége miatt támadt szegénységének enyhítésére, adakoztak, valamint **Bodnár Józsefné** és **Páles Amália**, kik a gyűjtést eszközölni szívesek voltak, fogadják köszönetemet felsegített hálás család nevében is.

E gyűjtés 36 ft. 30 krt. eredményezett, melyet rendelkezése helyére juttattam.

S.-A.-Ujhely, 1398. május 5-én.

Fejss Istvánné.

TANÜGY.

Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— Rovatvezető: **Schneider Jakab**, —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S.-A.-Ujhelybe küldendők.

A felső-kör gyűlése Nagy-Mihályon.

Már hiába, a tanügyért lelkesedni, vendégszeretetet kifejtetni, a tanítók örömeiben résztvenni, sőt azt elősegíteni csak Nagy-Mihály tud. Lelkemre mondom, hogy alapszabályilag ki kellene mondani, hogy minden néven nevezendő gyűlést Nagy-Mihályban kell megtartani. Ne értsenek félre, nem az ingyenes kocsikra, nem a pompás villásreggelire, (olyan volt mint a millinárius, minisztrális legalább is) sem a kitűnő szamorodnira gondolok most, melyet a város kedves és derék népe saját kasszájából fedezett, de az az igazi barátság és melegség, melyvel bennünket fogadtak, az az ünnepszámbe menő hangulat, melyet e város e napon öltött, valóban remek kerete azon szép képnek, mely iskola és város, tanítóság és intelligencia kölcsönös tiszteletében és becsülésében nyilvánul. Ez a szép harmónia képezi a népnevelés, a tanügyi politika sarkkövét és hogy ez így van, mutatja Nagy-Mihály 20 éves iskolaügye, mely mai nap nemesak Zemplén-vármegye székvárosát szégyeníti meg, de mintául szolgálhat bármely nagy városnak.

Aki nem hiszi, menjen el és látni fogja, hogy egy kisebb város mire képes, ha tenni akar, ha oly férfiak vezetésére van bízva, mint egy **Sulyovszky** és **Póányi**, egy **Füzessery**, **Widder** dr. stb. stb. Hiszem, ha egy **Sulyovszky** sokszorosítani lehetne és mindegyik városba egy-egy példányt juttatni, külön viszonyoknak örövendhetnénk, mint amugy.

Fél tízkor megérkezünk Nagy-Mihályra, már akkor a felvidéki kartársak az iskola tágas udvarán egybe voltak gyűlve, számszerint 86, hol az iskola derék elnökei **Sulyovszky István** és **Póányi Géza** az összes tanítóknak bemutatkozva, osztályról-osztályra vezettek bennünket a folyó tanítások meghallgatására; ez egy jó órát vett igénybe, ha nem többet (nem nézi az ember ilyenkor az órát, mikor ily szép kartársakat lát tanítani), mert a leány-osztályokat is megnéztük. A sokaság miatt két csoportra osztaloztunk, de a leány-osztályokat mindenki látogatta, sőt némelyik kétszer is.

A tanítások nem levének mintatanításul szánya, bírálatról szó sem lehet, de mindegyik jó volt, hanem ami igen tetszet nekem, hogy a még igen fiatal tanítónők is oly biztos kézzel csinálták a dolgukat, annyira lámpaláz nélkül, mintha semmibe se vettek volna bennünket. (Ezt ki kéri magának egyik-másik fiatal kollégám, ki az oldalpillantásokban egyebet vélt látni, sohse izéljen k. nagysám, ugy sem árulom el ki volt.)

A tanítás után a tanásteremben feltálat uszonna várta a vendégeket, hol a kedves nő-kollégák bebizonyították, hogy ők nemesak jó tanítónők, de ha kell, ügyes gazdaszanyok is tudnak lenni. „Könnyű ott, hol van miből” — mondja **László** barátom, neki is sikerült 2 hordó sört csapra verni, pedig ezt csak nem adják elő a képzőben.

Ilyen utraválóval már mehattunk gyűlésezni, el is mentünk a kiseddóví gyönyörű épületébe, mely az iskolával szemben, az az háta mögött fekszik és szintén egyik díszet képezi N.-Mihály városának.

A gyűlést **Vágó Gyula** az egyesület által az alakításra kiküldött I. alelnök nyitotta meg szép és lendületes szavakkal. **Sulyovszky István** a város főbírája és a gondnokság társelnöke a legnagyobb rokonszenvtől áthatva, emelkedett hangban üdvözli a gyűlésre jött tanítókat, Nagy-Mihály város — ugymond — mindig meg tudta becsülni a tanítót, mint a nemzet legfontosabb ügyének hű és buzgó munkását, ezért szíve legmelegebb érzésével mond „Isten hozott”-at. **Hodossy Béla** egyesületi elnök indítványára a gyűlés elismerést és köszönetet szavaz a tan-

testületnek az iskola intéző férfainak az osztályokban tapasztaltakért.

Következett Vass József állami tanító értekezése „Mit tehet a tanító a szocializmus meggyalására?” címmel. A szocializmus fogalmának fejtegetése, történeti fejlődésének és fajának felsorolása, nemkülönben meggyalására ajánlott eszközök úgy az iskolában, mint azonkívül, oly kitűnő szorgalomra, oly ügyes összeállításra vallottak, hogy a hallgatók teljes közönetet, elismerést szavaztak a derék tanítónak és dolgozatának e rovatban való közlését kikérték.

A gyűlés legfontosabb tárgyára, a tisztikar megválasztására került a sor. Egyhangulag és közlekedéssel megválasztották I. elnökül **Mathiasz József** a nagy-mihályi állami iskola igazgatóját, II. elnökül **Zseltyay Bogdán** varannai állami tanítót, jegyzőül **László E. Flóris**, pénztárosnak **Jelen Mátyás** állami tanítókat Nagy-Mihályon; a könyvtár kezelésével **Salgó Antal** varannói állami isk. igazgató bizott meg.

A munkatételek felolvasása (elkészítésére 1898. júl. 1. szabatott határidőül), a munkabírók megválasztása (**Salgó Antal**, **Kurucz Vazul**, **Loykó Imre** és **Chira László** tagok), a számvizsgálók számadásainak a választmányhoz való áttétele, néhány indítvány tárgyalása és a kör jövő ülésének T.-Terebesn való tartásának elhatározása után 1/2 1 órakor a gyűlés véget ért.

Innen az összes jelenvoltagek **Mathiasz József** elvezette a saját tulajdonát képező, szak-képzetségről és rendkívüli szorgalomról tanuskodó szőlő-telepére, hol a legszebb kísérleti szőlőben és minden fajtájú nemesített gyümölcs-fákban volt alkalmunk gyönyörködni.

Miként minden gyűlésen, úgy itt is a zöld asztal a fehér asztal váltotta fel a „Csillag”-ban rendezett közebéd, a gyűlés nemesak fontos, de igen érdekes tárgya.

A terem, noha különben elég tágas, szűknek bizonyult; eltekintve, hogy tanítók is szép számban voltak, de a város minden kanalat és villát fogható emberét, már tudniillik az intelligenciából szerencsénk volt ott tisztelhetni, erre is csak N.-Mihály képes, mert másutt keveset tapasztaltuk ezt. Mily jól eső tudat az nekünk látni, hogy különböző szakmával foglalkozó emberek ott hagyják feleségeiket, gyermekeiket és odajönnek hozzánk velünk örövendni, velünk megosztani a viszontlátás édes örömeit.

Kérdezzék meg, ha nem hiszik, hogy a jámbor és szent zsidó egy lépést sem utazik asszony nélkül*, hogy ki mondta ezt meg keresztény kollégáimnak, nem tudom, de hogy tudnak felőle, az már bizonyos; mert ennek köszönhetjük, hogy 12. mond tizenkét nő (asszony nincs is 13) díszítette a faszalt és szavamra mondom, hogy nagy szerencsére a vendéglőnek, mert ott fogott a legkevesebb étel, igen, folyton esintalankodtak velők, még olyanok is, kiknek már . . . no de nem szölok semmit.

A 3-dik fngásnál — ez a szokás — fel-emelkedett **Mathiasz József** és éltette **Wlassics Gyula** a v. és közokt.-ügyi ministert, e nyitány után megeredt az ár és hallottunk annyi szép és szellemes dikiót, hogy oda illett volna 8 fogásos ebédhez is. Most megdicsérem magamat, mert a nagy és hosszantartó éljenzésből azt merem állítani, hogy ha nem is a legjobban a legjobbakat én mondtam, mikor poharat emeltem N.-Mihály város közönségére és különösen a tanügy kipróbált harcosaira, **Sulyovszky Istvánra** és **Pólányi Gézára**, éltetve egyszersmind a derék és hivatása magaslatán álló tantestületet. — **Zseltyay**, **Lucsánszki** tanítók és **Pólányi G.** gondnoksági elnök **Nemes Lajos** kir. tanfelügyelőt éltették; előbbienek, mint a tanítók jóakaratu barátját és gondviselőjét, utóbbi előadva N.-Mihály városának 25 éves iskolatörténetét, bebizonyítja, hogy a jelenlegi virágzó állapot csak is **Nemes Lajos** hathatós közreműködésévl lett elértemve, ki N.-Mihály iránt oly előszeretettel viseltetik. **Nemes Lajos** meghatva eme kitüntetések által válaszolja, hogy a mit eddig tett, azt nemesak kötelességből tette, de szive leghőbb érzelmeinek tesz eleget, amikor iskolárt és tanítóért tehet valamit, de amit N.-Mihályon végzett, arra bármennyire büszke, mégis visszazármatatja az érdemet azon derék város intelligenciájára, kiknek buzgó közreműködésével sikerült ezt elérni. **Sulyovszky** a tőle megszokott remek szónoklatával élteti a tanítókat, azok elnökét, **Hodossy Bélát** és **Vágó Gyulát**, mint a felső-kör megalakítóját. **Hodossy** az egyesület tagjaira emeli poharát és élteti különösen szöbb felét a nőket, no erre aztán lett olyan éljenzés és még nagyobb ivás, hogy csak oly rokonszenves szavakra esilapult, minőket **Mihalovits Jenő** tapolyai gk. lelkésztl hallottunk, ki magát is munkatársnak nevezi azon nagy és magasztos szölgálatban, melyet a tanítók a

nemzeti népnevelés és magyarosodás érdekében teljesitenek. **Beregszázy István** szép szavakban tolmácsolta ragaszkodását és szeretetét a tanítók iránt. **Pólányi** másodsor Vass József tanítót élteti, amiért jeles dolgozatával oly tanulságos és nemes élvezetet szerzett.

A dikiók sorát, átugorva egy nagy esomó dupla és tripla tósztot, **Vitt József** szellemes és az összes elmondottakat magában összegező élces pohárköszöntője zárta be, éltetve benne a mult és jövő közt álló jelent, **Jelen Mátyás** ujonnan megválasztott pénztárost.

Majdnem megfeledeztem **Andrejkovits Pál** barátom felköszöntőjéről, ki pedig nagy dolgot mondott, mikor az összesek nevében köszönetet mondott **László E. Flóris** tanítónak, ki a házigazda szerepében oly dicséretesen rászölgált. Isten veled Nagy-Mihály! **Sch.**

R.-vezető postája.

L. E. F. N.-Mihály. — Köszönet, felhasználtam. V. J. N.-Mihály. — Ráért volna vele, még csak a jövőben kerül rá a sor. H. B. Spatak, B. K. Bereczki. — Látjátok, hogy Nagy-Mihálynak kellett előnyt adni. K. P. Tarczal. — Jövő számban.

Közgazdaság.

A triesti általános biztosító-társaság. (Assicurazione Generali) f. é. április hó 12-én tartott 66-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1897. évi mérlegek. Az előttünk fekvő évi jelentésből látjuk, hogy az 1897. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 410.815,677 korona 60 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 17.282,135 korona 40 fillére rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 8.225,896 korona 36 fillérel 106.055,417 korona 10 fillére emelkedett.

A tiz- és számtmány-biztosítási ágakban a díj és illeték bevétele 26.059,779 korona 92 fillér volt, miből 11.054,256 korona 32 fillér viszonzbiztosításra fordítottatott úgy, hogy a tiszta díjbevétele 15.005,523 korona 60 fillére rugott, mely összegből 12.079,205 korona 16 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékesé váló díjkötelezvények összege 68.189,768 korona 38 fillért tesznek ki.

Károkkért a társaság 1897-ben 24.466,461 korona 76 fillért folyósított, Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárköltségeket, a társaság alapítása óta károk fejében 606.962,236 korona 46 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kárterítési összegből hazánkra 113.406,607 korona 41 fillér esik, mely összeget a társaság 170.141 káresetben fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14.769,224 korona 48 fillére rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 5.250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, mely az 1.560,000 korona külön tartalék, ugyszintén az évi nyereségből kiharított 44.315 korona 04 fillérel 9.359,224 korona 48 fillére emeltetett fel úgy, hogy az most az 1897. évi decz. 31-én meglevő értékpapírok értékének éppen 10%-ának felel meg, továbbá felemelendő még az 160.000 koronára rugó ketes kötelezések tartaléka — Ezeket kívül fennáll még egy 400,000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamattal esetleges csökkenését kiegyenlítsse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangu értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 132.348,920 korona 60 fillérről 143.645,142 korona 28 fillére emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	23.510,126 kor. 14 fill.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	12.499,795 „ 64 „
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	568,842 „ 06 „
4. Értékpapírok	94.373,963 „ 44 „
5. Tárcza váltók	811,139 „ 70 „
6. A részvényesek biztosított adólevelei	7.350,000 „ — „
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések	4.165,607 „ 26 „
8. Készpénz és az intézők követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával	365,668 „ 04 „
	143.645,142 kor. 28 fill.

Ezen értékekből több mint 36 millió korona magyar értékekre esik.

Vármegyei Hivatalos Rész.

8869. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 fözölgabirónak.

A vármegye közigazgatási, árva és gyámhatósági kiadásairól 1897 évre szerkesztett zárszámadását az állandó választmány május hó 6-án tartott ülésében megvizsgálván, a számadás, annak okmányai és a választmány javaslatát május hó 6-tól 22-ig az irattárban közzszemlére kitétetik.

Miről tekintetes fözölgabiró urat azon utasítással értesitem, hogy a zárszámadásnak és jelentésnek közzszemlére lett kitételét az adózó közönségnek azzal hozza tudomására, hogy azt a hivatalos órák alatt megtekinthetik, arra az 1886. évi XXI t. c. 17. §-a értelmében észrevételeiket megtehetik, — s azokat a május hóban tartandó közgyűlést megelőzőleg 5 nappal az állandó választmányhoz beadhatják.

A kihirdetés teljesítését igazoló bizonylatot, a netalán beadandó észrevételekkel május hó 22-ig felelősség terhe alatt bemutatni kötelességynek ismerje.

S.-A.-Ujhely, 1898. május 6-án.
Alispán helyett:
Dókus Gyula, főjegyző.

A 23.064/1697. alisp. számhoz

A vármegye tulajdonát képező és Sátoralja-Ujhelyt működő 99. számú mértékhitelítő-hivatal, a f. évi július hó 1-től számított három évre, bérbe fog adatni.

A bérlet biztosítására ezennel versenytárgyalást hirdetek s felhivom a bérelni szándékozókot, hogy a f. évi május hó 23. (huszonhárom) napjának, d. e. 10 órájára írásbeli zárt ajánlataikat, melyekre 50 kros okmánybélyeg ragasztandó s melyekhez az évi bérösszegnek 25%-je óvadéku becsatolandó, legkésőbb május hó 23-ának d. e. 10 órájáig alulírott kezéhez juttassák.

A versenytárgyalásnak részletes föltételei számvevőségünknel a hivatalos órák alatt bármikor megtudhatók. Magától értetik, hogy a versenytárgyalásra csak azok boesáttatnak, akik a mértékhitelítésben való jártasságukat arra képesítő oklevéllel igazolják.

S.-A.-Ujhely, 1898. május 4-én.
Dongó Gyárfás Géza,
vármegyei főszámvevő.

1—3

256 sz./1898.

Pályázati hirdmény.

A sárospataki állami tanítóképezdénél az 1898—99 tanéven az első osztályban 22 jótéteményes hely töltendő be éspedig 8 ebédlő, vasesora- és lakásból álló fél-jótéteményes hely.

Az 50 kros bélyeggel ellátott folyamódványok a nagymélt, vallás- és közokt. m. kir. miniszteriumhoz címezve folyó évi május 30-ig küldendők be alíroított hivatalához következő mellékletekkel:

a) születési bizonyítvány a 15-ik év betöltésének igazolásául;

b) tisztí orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamódó semmi olyan testi fogyatkozásban nem szenved, mely őt a tanítói foglalkozásban akadályozná;

c) iskolai bizonyítvány a mult iskolai évről; d) évharmaadi értesítő a jelen iskolai évről, mely június 30-ig az ezen iskolai évről nyerendő bizonyítványnyal egészítendő ki;

e) hiteles községi bizonyítvány a családtagok számáról, azok életkoráról, s arról, hogy hány van a családfő közvetlen gondozása alatt, hány van távol a szülei háztól hány és mily mérvű neveltetési költséggel terheli a családfentartót.

f) hiteles községi bizonyítvány a szülők polgári állásáról, vagyoni állapotáról, ingatlan birtok-, üzlet-, ipar-, hivatal- vagy más forrásból származó jövedelemről, esetleg arról, hogy a növendéknek van-e magánvagyonja s hova fordítatik annak jövedelme.

Szegénységi bizonyítvány csatolása esetén a folyamódvány és mellékletei bélyegmentesek.

Azon folyamódók, kik négy középiskolai osztály végzéséről szóló bizonyítvány hiányában felvételi vizsgálatra kötelezettek, június hó végéig fognak értesítettni a felvételi vizsga napjáról. (július 1—10.)

Sárospatak, 1898. évi április hó 18-án.

Dezső Lajos

tanítóképezdei igazgató

1969./I. 1898. sz. A varannói j. fözölgabirójától.

Közözés.

Frena János, koles-hosszszumezői bíró jelentése szerint, egy koles-hosszszumezői ember által a mult év folyamán a galszécsi vásáron eladott, koros, középmagasságu, sötét pej, kanea, most egy év eltelté után Koles-Hosszszumező község határában bitangságban találtatott és a bíró által gondozásba vétetett.

Felhivom a tulajdonost, hogy ezen körözés megjelenésétől számított 15 nap alatt hivatalomban annál inkább jelentkezzen, mert ellenesetben a kanea, mint gazdátlan jószág a törvény értelmében el fog árvereztetni.

Varannó, 1898. május hó 3-án.

Diószeghy János, szölgabiró.

Heti naptár.

Vasárnap,	május 8. Cantate
Hétfőn,	május 9. Naz. Gergely
Kedden,	május 10. Antonin pk.
Szerdán,	május 11. Mamert pk.
Csütörtökön,	május 12. Pongrac vt.
Pénteken,	május 13. Szervác pk. †
Szombaton,	május 14. Bonifác vt.

A szerkesztő postája.

M. F. úrnak — Cselej. Levelet küldöttünk. Válaszát kérjük.

A zsúr falun. Kiszedve várja a jövő számot.
R. L. — Bomonna. Ebből a számból kiszorult.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.
Kiadó-tulajdonos **Énlert Gyula**

* Itt a vonal alatt elrejtözve, meg mondom az okot is, de kérem önöket ezt asszonyok nem mutatni. — A szent zsidó hajlandó azt hinni, hogy az uton könnyen szerencsetlenség érheti, ám de, ha a feleségét magával viszi, ő eleve tul van már rajta.

Tk. 2042/98. sz.

Hirdetmény.

A király-helmezi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Semjén község telekkönyvi tagosítás folytáni szabályozás következtében az 1869. évi 2579. I. M. számú szabályrendelet értelmében átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-cikk a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzését elrendeli, az 1892. évi XXIV. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottak; E célból az átalakítási munkát hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1898. évi június hó 13-ik napján délelőtt 9 órákor** fog kezdődni s a következő napokon folytatni fog.

Ennélfogva felhívatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítés-tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a hitelesítő bizottság előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírára az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18. §§. és az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval ösmerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. mindazok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenségetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Király-Helmezi, 1898. április hó 16-án.

Dancs György, kir. aljbíró.

Tk. 536/97. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtójának Klein Mihály végrehajtást szenvedő elleni 480 ft 80 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a tokaji kir. járásbírósa) területén lévő O.-Liszka község határában fekvő az o.-liskai 491. sz. tjkben jelenleg még Klein Mihály nevében álló, azonban az 1888. évi május 28-án megtartott bírói árverésen Fried Rozália o.-liskai lakos által 5574 ft 50 krban megvett ingatlanokra és pedig:

1. az 1531-1532. régi és 1697. új hr. sz. ingatlanra 526 forint;

2. a 2373-2374. régi és 1955. új hr. sz. ingatlanra 6 forint;

3. az 1841. régi, 1847. új hr. sz. ingatlanra 163 ft;

4. az 1860. régi, 1837. új hr. sz. ingatlanra 78 forint

az árverést ezen megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1898. évi május hó 26. napján** d. e. 10 órákor O.-Liszka község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 52 forint 60 kr, 16 forint 30 kr, és 7 forint 80 krajcárt készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabílyzerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság 1898. évi február hó 20-án.

Plathy, kir. járásbíró.

Hirdetmény.

A f. hó 2-án tartott n.-mihályi országos vásár alkalmával Sesztak József málczai lakos, Gutman Mór ör-darmai lakostól egy öt éves szennyes szőrű tehenet vásárolt, mely még a vásárral elszabadult s azóta feltalálható nem volt. Ha valaki ez irányban nyomra vezethetne, szíveskedjék alólirottat értesíteni.

Dutkay István,
körjegyző Málczán.

Bélatanyán, Páczin és Czigánd közötti országút mellett **Klein Nándor** úr-féle gazdaságban **10,000 kéve nád** utóbbi évi termés, mérsékelt áron eladó. Bővebb értesítés szerezhető **Kávássy Soma** gazdatisztnél Bélatanyán.

Benczúr testvérek cementgyára

Mogyoróskán.

(Zemplénnvármegye, posta helyben.)

Ajánl: Portland és Román cementet, padló- és járdalemezeket legjobb minőségben.

Vasuti állomások: Örmező és Eperjes.

Vtszonteladók kerestetnek.

Első magyar gyapjmosó és bizományi

részvénytársaság

Budapest, V., Kárpát-utca 9. szám.

Alapított 1868-ban.

A gyapjunyírás közlekedésével a t. cz.

gyapjutermelők és gyapjukereskedők

figyelmét a kitűnő hírnévnek örvendő, **gépperendezést és mosási rendszert** tekintve a technika legmagasabb fokán álló

gyapjmosógyárunkra

irányítjuk. Évek során át nyert tapasztalatok alapján, hazánk gyapjtermelői annak belátására jutottak, hogy nemcsak legelőnyösebb értékesítés, hanem a nyáj kímélése miatt is legelőnyösebb a gyapjút zsírban lenyírni és gyári mosás után értékesíteni. Azon **számos előnyök** közül, melyeket megbízóinknak nyújtunk, felemlítjük:

I. Hogy mosás céljából hozzánk küldendő gyapju csomagolására — megrendelés után azonnal küldünk **üres zsákok kölcsönkép díj nélkül**.

II. Raktárainkban elhelyezett és általunk biztosított gyapjuért egy évig

raktározási és biztosítási díjat nem szedünk.

III. Hozzánk beérkezett gyapjura kívánatra szívesen adjuk a beesérték kétharmadát **előlegkép mérsékelt kamat ellen**.

IV. Küldemények **bérmentesítése szükségtelen**, mert a **szállítási és fuvarozási díjakat itt kifizetjük, anélkül, hogy érte kamatot számíttanánk.**

A gyárilag mosott gyapjunak, mint — félgártmány — nagy kelendősege, nemkülönben kiterjedt összeköttetések és szakismeretek által **gyors és kedvező értékesítésre** vagyunk képesítve. Kimerítő felvilágosítással és **programmal** kívánatra készséggel szolgálunk.

Az összes küldeményeket cégünkhez: **Budapest, L. pótvárosi pályaudvarhoz** kérjük czimezettetni.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Városi irodánkban **Neugebauer Gyula** urnál (Dohány-utca 1.) fevilágosítások szintén szívesen nyújtunk.

80/98. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezen közhírré teszi, hogy a kir.-helmezi kir. járásbírósa 5712/97. sz. végzése által Szabó István felsőregmezi lakos javára Bodnár Pál örösi lakos ellen 54 ft 01 kr. tőke, ennek 1897. évi szeptember hó 1. napjától számított 5% kamatai és eddig összesen 44 ft 92 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság le és felül foglalt és 334 frtra becsült 16. szekér és életneműből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladhatnak.

Mely árverésnek a király-helmezi kir. járásbírósa 609/98. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Örös községben alperes lakásán leendő eszközökre 1898. évi május hó 26. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladhatni fognak.

Az elárverzendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívatnak mindazok, kik az elárverzendő ingóságok vételárától a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirott kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kir.-Helmezi, 1898. évi május hó 4. napján.

Szabó Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

176-177-203-300/898. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törvénycikk 102. szakasza értelmében ezen közhírré teszi, hogy a gálszécsi kir. járásbírósa 1206/98. p. számú végzése által Dr. Elek Imre ügyvéd által képviselt Tóth Mihály javára Dankó Mihály elleni 480 ft tőke, ennek 1897. évi december hó 1-ső napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 39 ft 19 kr. perköltség erejéig; ugyanazon bíróság 1207/98. p. sz. végzése által Dr. Elek Imre ügyvéd által képviselt Tóth Mihály javára Dankó Mihály elleni 240 ft tőke, ennek 1897. évi november hó 1-ső napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 39 ft 47 kr. perköltség erejéig; ugyanazon bíróság 1529/98. p. sz. végzése által Dr. Faid Andor ügyvéd által képviselt Kusnyirik János javára Dankó Mihály elleni 100 ft tőke, ennek 1894. évi január hó 1-ső napjától számított 5% kamatai eddig összesen 30 ft 47 kr. perköltség erejéig; ugyanazon bíróság 1558/98. p. számú végzése által Dr. Elek Imre ügyvéd által képviselt Tóth Mihály javára Dankó Mihály ellen 480 ft tőke, ennek 1897. évi december hó 31. napjától számított 6% kamatai eddig összesen 40 ft 07 kr. költség erejéig elrendelt kielégítés végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 945 frtra becsült lovak szekerek, tehen, anyajuhok, sertések, gazdasági eszközök, 4 kas anyaméh és szobabutorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladhatnak.

Mely árverésnek 1285-1286-1686 és 1687. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen vagyis Kozmán leendő eszközökre 1898. évi május hó 16-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az árverésen 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Az árverzendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Gálszécsen, 1898. évi április hó 24. napján.

Rásonyi Papp István,
kir. bir végrehajtó.

A Dr. EGGER-féle

Injectio Hamamelis Virginica

a leghatásosabb külszer (befecskendezés) férfiak és nőknél, új és idült folyások valamint esőbántalmak orvoslására. A Hamamelis Virginica tropicus növény rendkívüli hatása a nyákhártyára orvosiilag már régen el van ismerve, úgy hogy ezen különben is szerencsés összetételű Injectió ennek köszönheti gyógyerejét 2-3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javítja, illetve meggyógyítja.

Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve: 1 üveg 1 ft 05 kr., 2 üv. 1 ft 75 kr. 3 üv. 2 ft 45 kr. Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor”-hoz Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható S.-A.-Új helyben **Kincsesy Péter** gyógyszerész urnál.

173,98. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezen közhírré teszi, hogy a gálszécsi kir. járásbírósa 1897. évi 5852. számú végzése következtében Dr. Elek Imre ügyvéd által képviselt Szedrovics János és neje Dvorovai Anna javára Tadrík János és neje Tóth Anna sz.-kereszturi lakosok ellen 205 ft s jár. erejéig 1897. nov. hó 30-án fogantatott biztosítási végrehajtás útján le és felül foglalt és 885 ft 40 krba becsült szobabutorok, varrógépek, kezi cséplőgép, tisztító rosz, 2 himos ló, 2 lőszerszám, vastengelyű szekér, vaseke, borona, 2 bogjában löhere, buzaszalma épületfák, két ölnyi tűzifa, szemes életek (buzs, rozs, árpa és zab) 15 keresztnyi kicsépeletlen rozs és ágyneműkből álló ingóságok nyilvános árverésen eladhatnak.

Mely árverésnek a gálszécsi kir. bíróságnak 1075/98. számú végzése folytán 205 ft tőkekövetelés, ennek 1896. évi szeptember hó 29. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 52 ft 92 krban bíróság már megállapított költségei erejéig Szécs-Kereszturban a helyszínen leendő eszközökre 1898. évi május hó 18-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Gálszécsen, 1898. évi április hó 27. napján.

Rásonyi Papp István,
bírósi végrehajtó

126, 128, 129/98. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezen közhírré teszi, hogy a miskolci kir. törvényszék 1427., a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék 11570. és a budapesti VI. ker. kir. járásbírósa 15348. számú végzése által Borsod-miskolci hitelbank, mádi takarékpénztár Eppinger Lázár és fia valamint Walter Antal javára Fridman Mózes, Mózesné és Dávid ellen 2000 ft, 146 ft, 170 ft, 53 ft 42 kr. és 20 ft 98 kr. tőke, ennek különböző lejáratúllól származó 6% kamatai és eddig perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felül foglalt és 1860 frtra becsült lovak, tehenek, ökrök, bolti áruk, kutorica száritó stb. stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladhatnak.

Mely árverésnek az 1831., 1833., 1832. és 1893/98. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Sajó-Hídvégen leendő eszközökre 1898. évi május hó 12-ik napjának d. u. 1 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezen közhírré teszi, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Az elárverzendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 180. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Szerencsen, 1898. évi április 22. napján.

Gógh Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
Homlokzat festék-gyár
 Kornsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában.)
 Az arany éremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyisint gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mérsékelt feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállíthatók, és a mi a festék szűrőszatóságát illeti, azonos az olajfestékekkel.
 — **Mintakártya, ugyisint használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.**



Akar ön jó cognacot inni?
 Kérjen mindig csak
TOKAJI COGNACOT
TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL
 (kigyós kereszt a hármass hegyen.)
 mert különben értéktelen hamisítványt kap.
 Valódi Tokaji Cognac kapható:
 minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárban.
ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR
TOKAJ.
 Főraktár: **Nagy Ferencz**, fűszer-, festék- és rövid-áru kereskedése **S. A.-Ujhely Rákóczi-utca.**

Gara és Társa
 a m. k. szabad. osztálysorsjáték fő-árusító
Budapest, Károly-körút 11.
 A nagy. m. k. osztálysorsjáték első osztályának húzása május hó 11. és 12-én lesz. Ezen hat osztályból álló sorsjátéknál ismét több milliót fognak nyerni. Az első osztályu tervszerű betét
 egy egész sorsjegyért 6 frt — —
 egy fél sorsjegyért 3 frt — —
 egy negyed sorsjegyért 1 frt 50 kr.
 egy nyolczad sorsjegyért — 75 kr.
 Rendelvényeket azonnal eszközölünk.
Gara és Társa a m. k. szab. osztálysorsjáték főárusító
 BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 11.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
 Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynél, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzésként mint nem valódit utasítsa vissza.
 RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT.



112/1898. szám.
Arverési hirdetmény.
 Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi cs. kir. törvényszék 1897. évi 203087. számú végzése következtében Dr. Wilhelm Ferencz ügyvéd által képviselt Adler és Fränkel javára Grosz Adolf ellen 230 frt s jár. erejéig 1897. évi december hó 15-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 350 frtra becsült vasárúkból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.
 Mely árverésnek a tokaji kir. jbiróság 1413/1898. számú végzése folytán 230 frt tökékövetelés, ennek 1897. évi szeptember hó 30. napjától járó 6% kamatai 1/3% váltódíj, 3 frt óvásdíj és eddig összesen 38 frt 34 krtban bíróilag már megállapított költségek erejéig Tokajban Grosz Adolf lakásán leendő eszközésére 1898. évi május hó 9. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvénycikk 107. és 108. §-ai értelmében a legelőbbet ígérőnek becsárán alul is elfognak adatni.
 Kelt Tokajban. 1898. évi április hó 14-én.
Feuerstein József. kir. bír. végrehajtó.

Csak fiatal embereket
 érdekelhet tudni, hogy a
párisi Dr. BOITON
Injectio Oriental
 már néhány napi használat után elmulasztja magát a legrégibb bántalmakat is, főlöszleg tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal** kíséreltetni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.
1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint.
 Magyarországi főraktár:
Zoltán Béla gyógyszerára Budapest,
V Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)
 Kapható minden nagyobb gyógyszerárban. Pósta megrendelések címe:
Zoltán gyógyszerár Budapest.
S. A.-Ujhely Widder Gyula gyógyszerárában.

„MARGIT”
GYÓGYFORRÁS
 Margitforrás-telep (Bereg-meg, e.)
 A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz egyéb anyagok mellett. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik, mert míg egyrészt kitűnő hatású szénsavas natriumánál fogva a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén, másrészt egyéb víz nem is adagolható akkor, ha mint tájövés eseknél is, vérzésre való hajlandóság van jelen, a mikor tehát a „Margit-víz” megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavával. Kiváló hatást látni töle a gyomor és beék hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.
 Ezek, s hogy még a hólyag hurutos bántalmainál is kitűnő szolgálatokat tett, akadályozva a húgsavas sók lerakódását s így a kö- és homokképződést, eredményezték azt, hogy úgy a budapesti és bécsi egyetem orvosnőtanárai, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei, ugyisint a legelső rendű gyógyhelyek, mint a gürbersdorfi, mindig a legszívesebben használták, mindig előnyt adtak neki a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.
Mint ivóvíz
 kiváló óvószernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.
 Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.
Főraktár ÉDESKUTY L. Budapesten
 V., Erzsébet-tér 8. cs. és kir. udvari szállító. V., Erzsébet-tér 8.
 Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

záratlan és nyomban száradó
 Törvényileg védve!
 Veritabl' Laque Christoph.
Christoph Ferenc
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK
 Ezzel a festéssel, hogy a szobák a mázolás alatt is használtattnak, mivel a kellőmennyiségű szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékeknek és olajtaknak sajátja, elkerülte. Ezzel a használatu olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a munkát. A palló nedves tárgyval feltörölhető, anélkül hogy elcsúszna a tőle. Meg kell különböztetni:
színezett szobapalló-fénylakk,
 sárgasárga és mahagonbarna, mely akár csak az olaj festék fölé is a palló s egyáltalán fényt is ad. Beért egyaránt alk. mazalát régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden szobát, a régi mazalát ab; van azután
vízta fénylakk (színezetlen)
 új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már be mázolt egészen új pallókra való.
 Csak fényt ad, nem fényt nem ad. Ezzel a festéssel.
 Postacsomag, kerülete 33 négyzetdm. (két középnyagyságu szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 9 1/2 márká.
 A közvetlen megrendelések minden városban, ahol rakományok vannak, ide küldendők. Mintamázalók és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A be-áraslásnál toz ék vni vizsgálni a cégre s a zarái jegyre, mivel ezt a több mint 450 éve létező gyártmányt oké lé utanozzak és hamisítják, sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő mi östégen hozzák forgalomba.
Christoph Ferenc,
 A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártó.
Prága, K. Bélin.
 Valódi minőségben csakis **Malátsik György** fűszer- és vegyes kereskedésben kapható S. A.-Ujhelyt.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok
S.-a.-Ujhelyben.

Butor-raktár felosztás!

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közön-
ség becses tudomására hozni, hogy a „Vörös ökör”
épületében lévő **bútortermeimben** felhalmozott

BUTORRAKTÁRAMAT

véglegesen megszüntetni szándékozom, minek követ-
keztében raktáramon lévő **összes árukészletemet**
az előállítási és bevásárlási áron alul adom el.

Kik eddig nálam bevásárolni szivesek voltak, meg-
győződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáram-
ban csakis jó és szolid minőségű és bárminő kívánalom-
nak megfelelő izlételjes áruim vannak, miért is kérem
é kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n.
é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igye-
kezni fogok kiérdemelhetni.

Raktáramat egészben is eladóvá teszem.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

A Petőfi-utczán lévő házamat eladóvá tettem.

Legnagyobb nyereség legszerencsésebb esetben

1.000,000

korona.

Az összes 50,000 nyereség
JEGYZEKE.

A legnagyobb nyereség legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyereségek részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
5	"	30000
1	"	25000
2	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
363	"	1000
1238	"	500
90	"	300
31700	"	200
3900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40

50,000 nyer. és jut-
összegben **13.160,000**
melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A második nagy magy. kir. osz-
tálysorsjáték nemsokára ismét meg-
kezdődik és újból

50,000 jut **100,000**

pénznyereség eredeti sorsjegyre,
tehát az oldalt levő jegyzék szerint a
sorsjegyek fele nyereséggel igen nagy.
Összesen **tizenhárom millió**
160,000 korona kerül biztos döntésre.
A legnagyobb nyereség legszerencsésebb
esetben

egy millió korona.

Minél előbbi megrendelésnél I-ső
osztályu eredeti sorsjegyeket a
tervszerinti eredeti áron és pedig
egy egész I. o. eredeti sorsj. 6.— frt
fél „ „ „ 3.— „
negyed „ „ „ 1.50 „
nyolcad „ „ „ —.75 „

utánvétellel, vagy az összeg **előzetes**
beküldése ellenében küldünk szét.
Hivatalos jegyzéket minden húzás után
megküldjük, hivatalos tervezetek díjtalanul
rendelkezésre állanak. A húzások nyilván-
osan történnek a magy. kir. kor-
mány felügyelete alatt.

Az I. osztály nyereségnyuzása má-
jus 11. és 12.-én lesz és kérjük b.
megrendelését legkésőbb

május hó 11-ig (húzás napja)

közvetlenül hozzánk beküldeni.

Török A. és T.-sa

m. kir. szab. osztálysorsjáték

főelárúitól

Budapest, V., Váci-körút 4/A.

Rendelőlevél kivágandó.

TÖRÖK A. és Tsa uraknak
Budapest, Váci-körút 4/A.

Kérem nekem.....eredi I. osztályu osztály-
sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeg:frt
(Amely rovat szükségtelen, törölnöd.)

Fontos czím:

Kleinmann és Klein

épület- és szerszámfa raktára
S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók:
Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:
Kapu oszlopok 1 frttól 2 frt 50 krig.
Kerítés oszlopok 35 krtól 65 krig.

Ajánljuk kerékvártónknak **szerszámfákat, kerékaltalpak** és
küllöket; nyirfa és bükkfa rudakat, ugyszintén nagy rak-
tárt tartunk fűrészelt **tölgyfa** deszkákból.

25 frton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre
a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri:

Kleinmann és Klein.

SZIVATTYÚKAT TŰZFECSEKENDŐKET

házi, ipari, mezőgazdasági, épít-
kezési és egyéb nyilvános czélokra
kéz-, járgány és erőhajtásra.

városi, községi, gazdasági
és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket,
utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

Budapesti szivattyú- és gépgyár
részvény-társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)
Budapest, VI., Külső Váci-ut 45.

Arjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

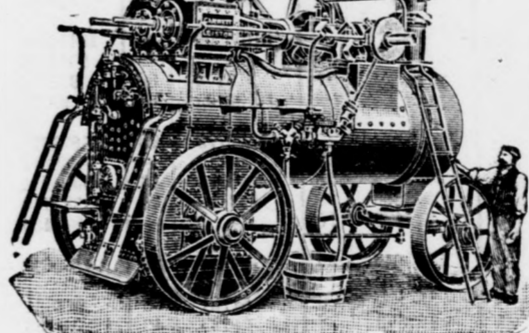
IFJ. KOTZÓ PÁL

Budapest, V. kerület Lipót-körút 18. szám.

A t. cz. vevőközönségnek szives tudomására hozza, hogy nagyobb kényelmükre irodáját

V. ker., Lipót-körút 18. sz.

(Vigszínház mellett, a nyugati pályaudvar
Margithid közelébe) helyezte át.



Fentartotta azonban a VIII. ker., Szent-
királyi-utca 49. sz. műhelyt és az V. ker.,
Lipót-körút 8-10. sz. alatti raktárhelyiségeit.

A közönségnek további pártfogását kérve
ajánlja Garrett legújabb szerkezetű compound
gőzmozgonyait, félstabil és stabil alakban, ame-
lyek 40% tüzelőanyag megtakarítással dol-
goznak.

Gőzmozdonyokat és gőzcséplőket négyezer
fordítható acél dobsinikkel, toldást nem
igénylő szalmazókkal a nagy szita felülettel
minden nagyságban.

Minden fajta lovas cséplőkészleteket, arató- és vetőgépeket, szecsakavágókat, répa-
vágókat és minden más gazdasági gépeket.

Vidéken lakó szolid ügynők felvételnek.

Hirdetmény.

Ő cs. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik

a XX-ik magyar királyi államsorsjáték,

melynek remélhető tiszta jövedelme akként osztassék fel, hogy abból 1. a vagyonatlan
állami tisztviselők özvegyei és árvái részére gyűjtendő alap, 2. a cirkveniczai »László-
gyermekkorház, 3. a zólyom-lipcei »Gizella« munkás árvaház, 4. a Jásziv-egyesület,
5. az erdővidéki (Baróti) közkorház, 6. a budapesti »Klotild« szeretetház, 7. a kolozsvári
jótékony nőegylet, 8. a nagypénteki társulat, 9. a békésmegyei Fehér Kereszt-egylet
részesítettessék.

E sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereségei az alább következő játékterv
szerint **365,000** koronára rugnak, és pedig:

1 főnyereség	150,000 korona	10 nyereség	1000 korona
1 „	50,000 „	20 „	500 „
1 „	20,000 „	50 „	100 „
1 „	10,000 „	100 „	50 „
2 nyereség	5,000 „	1000 „	20 „
5 „	2,000 „	6500 „	10 „

Az összes nyereségek készpénzben fizetettek ki.

A húzás visszavonhatatlanul **1898. évi június hó 30.** Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lotto igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, félmelet,
a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi
ső- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb
helységben felállított egyéb sorsjegyjárulók közegnél.
Budapesten, 1898. április hó.

M. kir. lotto-igazgatóság.